
Aika 05.05.2022, klo 18:00 - 21:54

Paikka Teams-kokous

Käsitellyt asiat

- § 6 Nimenhuuto ja laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen**
- § 7 Pöytäkirjantarkastajien valinta**
- § 8 Tietosuojan ja tietoturvan tietotilinpäätös 2021**
- § 9 Henkilöstökertomus 2021**
- § 10 Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän Alueellinen hyvinvointikertomus 2020-2021**
- § 11 Vastaus valtuustoaloitteeseen: Lastensuojelun on puututtava lapseen ja vanhempaan kohdistuvaan vakavaan henkiseen väkivaltaan (vieraannuttaminen)**
- § 12 Vastaus valtuustoaloitteeseen: Henkilöstön edustus yhtymähallituksen kokouksissa**
- § 13 Vastaus valtuustoaloitteeseen: Nuorisoasemien ikärajaudistusta koskevan hallituksen päätöksen täytäntöönpanon lykkääminen**
- § 14 Vastaus valtuustoaloitteeseen: Järjestöjen toimintaedellytysten varmistaminen sote-uudistuksen toimeenpanovaiheessa**
- § 15 Uudet valtuustoaloitteet**

Saapuvilla olleet jäsenet

Jouni Maijala, puheenjohtaja
Sirkka Rousu, 1. varapuheenjohtaja
Leni Pispala, 2. varapuheenjohtaja
Aarno Järvinen, poistui 19:25
Andeliina Cieslak, poistui 21:45
Antton Hägglund
Erja Palviainen
Harri Krakau
Irma Pahlman
Jarkko Kippilä
Jarno Hautamäki
Johanna Sipiläinen, poistui 18:49
Juha Hakala
Juuso Liinakari
Kati Lepojärvi
Laura Alkula
Liisa Majanen, poistui 21:05
Matti Salomäki
Niina Pohjonen, poistui 21:11
Osmo Vikman, saapui 18:30, poistui 21:07
Ossi Ollikainen
Ossi Vähäsarja
Pekka Packalen
Petri Kolmonen
Riina Mattila
Riitta Puupponen
Rita Kostama
Tiina Kujanpää
Virpi Rätty
Linda Halme, varajäsen, poistui 21:32
Johanna Linna
Jukka Keränen, varajäsen
Tarja Hartman, varajäsen
Sami Rumbin, varajäsen, saapui 19:10
Maarit Hemmilä
Pekka Laakso, varajäsen, poistui 19:25
Tarja Vierikko
Laura Virkkunen, poistui 20:39
Jenni Marttinen, varajäsen
Arto Hägg
Anna-Liisa Lyytinen, saapui 18:13

Muut saapuvilla olleet

Petja Harakka, hallintojohtaja, sihteeri
Tapio Havula
Pirjo Laitinen-Parkkonen, kuntayhtymän johtaja
Monica Hostio, henkilöstöjohtaja, saapui 18:27
Tiina Salminen, palvelujohtaja

Susanna Pitkänen, palvelujohtaja
Kristiina Kariniemi-Örmälä, integraatiojohtaja
Antti Ylä-Jarkko, tieto- ja digijohtaja
Timo Pirttilä, tietoturvapäällikkö, saapui 18:16, poistui 18:42
Mari Valve
Heta Ravolainen-Rinne, poistui 20:26
Marjo Lehtimäki, tekninen sihteeri
Jaakko Rainio
Päivi Tarsia, rahoitus- ja talousjohtaja
Katja Santalahti, asiantuntija

Poissa

Jari Raita
Kalle Ikkela
Lilli Salmi
Mika Mäki-Kuhna
Petri Ovaska
Senja Kojonen
Teemu Kumpulainen
Outi Mäkelä, kuntajohtajien neuvottelukunnan puheenjohtaja
Anu-Kaarina Suonpää, viestintäpäällikkö

Allekirjoitukset

Jouni Maijala
Puheenjohtaja

Petja Harakka
Sihteeri

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu Keski-Uudenmaan soten asianhallintajärjestelmässä

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

Ossi Vähäsarja

Leni Pispala

§ 6**Nimenhuuto ja laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen****Liitteet**

1 Hyvinkään kaupunkin kaupunginvaltuusto 21.3.

Hyvinkään valtuusto on 21.3.2022 valinnut Minna Laitilan tilalle varsinaiseksi jäseneksi Johanna Linnan (vas) ja varajäseneksi Olli Savelan (vas).

Ehdotus

Toimitetaan nimenhuuto ja todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus. Kokouksen esityslista liitteineen on toimitettu valtuutetuille, varavaltuutetuille, kokoukseen osallistuville viranhaltijoille ja jäsenkuntien kunnanhallituksille 29.4.2022 sekä julkaistu Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän kotisivuilla.

Valtuusto merkitsee tiedoksi että hyvinkään valtuusto on 21.3.2022 valinnut Minna Laitilan tilalle varsinaiseksi jäseneksi Johanna Linnan (vas) ja varajäseneksi Olli Savelan (vas).

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

§ 7**Pöytäkirjantarkastajien valinta****Ehdotus**

Valitaan pöytäkirjantarkastajiksi Pekka Packalén ja Leni Pispala. Päätetään, että kokouksen pöytäkirja tarkastetaan 11.5.2022 ja että pöytäkirja on julkisesti nähtävillä yleisessä tietoverkossa 12.5.2022 alkaen.

Käsittely:

Pekka Packalenin tilalle päätettiin nimetä Ossi Vähäsarja.

Päätös

Valitaan pöytäkirjantarkastajiksi Ossi Vähäsarja ja Leni Pispala. Päätetään, että kokouksen pöytäkirja tarkastetaan 11.5.2022 ja että pöytäkirja on julkisesti nähtävillä yleisessä tietoverkossa 12.5.2022 alkaen.

Yhtymähallitus, § 53, 12.04.2022**Yhtymävaltuusto, § 8, 05.05.2022****§ 8****Tietosuoja ja tietoturvan tietotilinpäätös 2021**

KEUDno-2022-9715

Yhtymähallitus, 12.04.2022, § 53

Valmistelijat / lisätiedot:

Erja Heikkinen, Timo Pirttilä

erja.heikkinen@keusote.fi, timo.pirttila@keusote.fi

tietosuojavastaava, tietoturvapäällikkö

Tietosuoja ja tietoturvan tietotilinpäätös 2021

Keusote on määritellyt vastuut tietosuojalla ja tietoturvalle hallinto- ja toimintasäännössä. Hallintosäännön 11 § (1.9.2020) mukaisesti yhtymähallitus toimii tietosuoja-asetuksen 4 artiklan 7 kohdan tarkoittamana rekisterinpitäjänä ja vastaa siitä, että kuntayhtymä täyttää tietosuojasääntelyn mukaiset velvoitteet ja valvoo velvoitteiden toteutumista.

Toimintasäännön 9 § määrittää johtamisvastuun riskienhallinnan ja tietosuoja sekä tiedonhallinnan osalta hallintojohtajalle. Kokonaisarkkitehtuurin, tietoturvan ja vaikuttavuuden arvioinnin osalta tieto- ja digijohtajalle (Toimintasääntö hyväksytty 31.1.2022, § 12/kuntayhtymän johtaja).

Tietotilinpäätös on osa tietojohdamista ja se on organisaation sisäisen tarkastelun tuloksena syntyvä raportti, jonka tehtävänä on antaa:

- kokonaiskuva ja arvio tietosuoja ja tietoturvan toteutumisesta
- tilannekuva organisaation tietojenkäsittelyn nykytilasta
- kuva käsittelyyn liittyvistä kehittämistarpeista ja niiden edellyttämistä toimenpiteistä
- kuva siitä, miten tietojen käsittelyyn liittyvä riskienhallinta on toteutettu sekä
- kuva, mitä tietovarantoja meillä on, millaisissa järjestelmissä niitä käytämme eli kaiken kaikkiaan kuva tiedonhallinnasta ja sen järjestämisestä.

Tietotilinpäätöksellä osoitetaan:

- miten rekisteröidyn oikeudet toteutuvat ja
- miten organisaatio noudattaa ns. accountability- eli "tilintekovelvollisuus"-periaatetta. Eli miten olemme varmistaneet sovellettavan tietosuoja ja tietoturvan lainsäädännön noudattamisen.

Tietotilinpäätöksessä tarkastellaan myös keskeisimpiä tietosuoja ja tietoturvan tunnuslukuja. Tietotilinpäätöksen tehtävänä on lisätä asiakkaiden luottamusta siihen, että organisaatio noudattaa tietosuoja- ja tietoturvaperiaatteita ja että se käsittelee henkilötietoja lainhengen mukaisesti ja näin huolehtii asiakkaiden ja henkilöstön tiedoista ja yksityisyydestä.

Tämä tietotilinpäätös (2021) on ensimmäinen tietoturvan ja tietosuojan yhteinen tilanneraportti ja se korvaa jatkossa aikaisemmin tehdyt tietosuoja vuosikertomukset. Tietotilinpäätös julkaistaan vuosittain ja lyhennettynä versiona myös organisaation julkisille nettisivuille.

Ehdotus

Esittelijä: Tiina Salminen, palvelujohtaja

Yhtymähallitus päättää hyväksyä liitteen mukaisen tietosuojan ja tietoturvan tilinpäätöksen vuodelle 2021.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan ja todettiin, että tietosuojan ja tietoturvan tilinpäätös vuodelta 2021 viedään tiedoksi myös yhtymävaltuustolle.

Yhtymävaltuusto, 05.05.2022, § 8

Valmistelija / lisätiedot:

Erja Heikkinen, Timo Pirtilä

erja.heikkinen@keusote.fi, timo.pirtila@keusote.fi

tietosuojavastaava, tietoturvapäällikkö

Liitteet

1 Tietosuoja ja tietoturva-Tietotilinpäätös 2021-Luonnos v.0.3-21.3.2022

Salassa pidettävä, Julkisuuslaki (621/1999) § 24 mom 1 kohta 7

Ehdotus

Yhtymävaltuusto merkitsee tietosuojan ja tietoturvan tilinpäätöksen vuodelta 2021 tiedoksi.

Käsittely:

Tietoturvapäällikkö Timo Pirtilä piti kokouksessa asiasta esittelyn.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Yhtymähallitus, § 49, 30.03.2022

Yhtymävaltuusto, § 9, 05.05.2022

§ 9

Henkilöstökertomus 2021

KEUDno-2020-1046

Yhtymähallitus, 30.03.2022, § 49

Valmistelijat / lisätiedot:

Monica Hostio

monica.hostio@keusote.fi

henkilöstöjohtaja

Liitteet

1 Henkilostokertomus_2021_KORJATTU_22_03_24

Vuosi oli koronaepidemian vuoksi henkilöstölle poikkeuksellinen ja raskas. Palvelualueilla vaikutukset näkyivät eri tavoin. Joissakin työyksiköissä toimintaa koronaepidemian vuoksi jouduttiin supistamaan ja toisissa työmäärä lisääntyi. Henkilöstö siirtyi erilaisiin koronatehtäviin ja onnistuimme omalta osaltamme hidastamaan pandemian leviämistä. Keusote on nuori organisaatio ja kolme ensimmäistä toimintavuotta ovat koronatehtävien lisäksi sisältäneet paljon toiminnan kehittämistä ja samalla mahdollisia muutoksia henkilöstön työtehtäviin, toimipisteeseen tai tapaan tehdä työtä. Lisäksi korona mullisti kertaheitolla työelämän etätyökäytänteitä ja vahvisti digitaalisten palveluiden kehittämistä. Yhdessä tekemisen voimaan luottaen olemme pystyneet takaamaan hyvän palvelun asiakkaillemme myös jatkuvien muutosten keskellä.

Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän henkilöstökertomus tarjoaa tietoa kuntayhtymän henkilöstön tilasta vuonna 2021. Henkilöstökertomus valottaa omalta osaltaan, kuinka monialaisia ammattilaisia kuntayhtymän työntekijät ovat. Henkilöstökertomus sisältää tietoja henkilöstön määrästä, rakenteesta, vaihtuvuudesta sekä henkilöstön työhyvinvoinnista ja kehittämisestä sekä eri muuttujien muutoksesta vuosien 2020 ja 2021 välillä. Henkilöstökertomuksessa tuotettujen tietojen avulla on mahdollista myötävaikuttaa henkilöstön, työyhteisöjen ja johtamisen kehittämiseen. Kertomukseen on nostettu kehittämis ehdotuksia seuraavalle vuodelle.

Henkilöstökertomus käsitellään yhteistyötoimikunnassa 30.3.2021.

Ehdotus

Esittelijä: Pirjo Laitinen-Parkkonen, kuntayhtymän johtaja

Yhtymähallitus päättää esittää yhtymävaltuustolle, että yhtymävaltuusto merkitsee tiedoksi henkilöstökertomuksen 2021.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Yhtymävaltuusto, 05.05.2022, § 9

Valmistelija / lisätiedot:
Matleena Ylitalo
matleena.ylitalo@keusote.fi
erityisasiantuntija

Liitteet

1 Henkilöstökertomus_2021_KORJATTU_22_03_24

Ehdotus

Yhtymävaltuusto merkitsee henkilöstökertomuksen 2021 tiedoksi.

Käsittely:

Henkilöstöjohtaja Monica Hostio piti henkilöstökertomuksesta asiaesittelyn.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Yhtymähallitus, § 57, 12.04.2022**Yhtymävaltuusto, § 10, 05.05.2022****§ 10****Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän Alueellinen hyvinvointikertomus 2020-2021**

KEUDno-2019-2066

Yhtymähallitus, 12.04.2022, § 57

Valmistelijat / lisätiedot:

Kristiina Kariniemi-Örmälä

kristiina.kariniemi-ormala@keusote.fi

integraatiojohtaja

Liitteet

1 Alueellinen hyvinvointikertomus 2020-2021.pdf

2 Asukaskehittäjätoiminta 2021 raportti.pdf

3 Indikaattoriliite 2020-2021.pdf

Alueellinen hyvinvointikertomus määrittelee, mitä Keski-Uudenmaan sote- kuntayhtymä tekee yhdessä muiden toimijoiden kanssa asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi sekä eriarvoisuuden vähentämiseksi. Kertomus ja sen suunnitelmaosa (alueellinen hyvinvointisuunnitelma) kuvaavat kuntayhtymän toimia ja yhteistyötä kuntien sekä muiden toimijoiden kanssa eli alueellista yhteistyötä, jonka tavoitteena on tuottaa hyvinvointi- ja terveyshyötyä alueen asukkaille. Arjen turvallisuus ja osallisuus ovat osia tätä kokonaisuutta. Hyvinvointisuunnitelma täydentää ja tukee kuntien omaa hyvinvointityötä alueillaan. Alueellinen hyvinvointisuunnitelma ja -kertomus on yksi Keski-Uudenmaan sote- kuntayhtymän strategiaa toimeenpanevista asiakirjoista.

Alueellinen hyvinvointikertomus (2020–2021) kuvaa miten hyvin alueellisessa hyvinvoinnin, terveyden ja arjen turvallisuuden yhteistyössä on onnistuttu saavuttamaan alueellisen hyvinvointisuunnitelman (2020–2025) tavoitteet. Alueellisen hyvinvointisuunnitelman tavoitteet ovat, että alueen asukkaiden sairastavuus vähenee, liikunta lisääntyy vähän liikkuvien ja liikkumattomien parissa, ylipainoisten ja lihavien määrä laskee, yksinäisyyden kokemus vähenee, sähköinen omahoito ja asiointi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä lisääntyy, mielenterveysongelmien määrä vähenee sekä päihteiden (nikotiinituotteet, alkoholi, huumeet) käyttö vähenee. Tarkastelun näkökulmana on hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen pitkän tähtäimen tavoitteiden, toimenpiteiden ja mittareiden seuranta.

Konkreettisesti alueellinen hyvinvointikertomus (2020–2021) kuvaa Keski-Uudenmaan alueellisia ja väestöryhmittäisiä eroja hyvinvoinnissa ja terveydessä, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtamisen rakenteita sekä tavoitteita, resursseja ja alueellista toimintaa. Nyt käsillä oleva laaja hyvinvointikertomus raportoidaan valtuustokausittain.

Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän alueella, kuten myös muualla maailmassa, on vuosien 2020 ja 2021 aikana vahvasti vaikuttanut koronaepidemia, jolla on ollut laajasti vaikutusta alueen kuntalaisten hyvinvointiin ja terveyteen. Koronaepidemian

aikana on jouduttu tekemään muutoksia palvelutuotantoon ja toimintoja keskittämään sosiaali- ja terveydenhuollon sen hetkisiin palvelutarpeisiin vastaamaan. Näillä toimenpiteillä on ollut vaikutusta myös alueelliseen ja paikalliseen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työhön. Toisaalta korona-aikana eri toimijoiden välinen yhteistyö asukkaiden parhaaksi on syventynyt, toimijat ovat tulleet enemmän tietoisiksi toistensa tekemästä työstä, ja useita uusia yhdyspintatyön mahdollisuuksia ja muotoja on syntynyt. Toisaalta korona on siirtänyt monia suunniteltuja toimenpiteitä ja niiden toteutusta tulevaisuuteen. Koronan vaikutukset näkyvät laajasti alueen hyvinvoinnin tilaa kuvaavissa indikaattoreissa.

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen valmistelut aloitettiin v. 2021 aikana ja ovat olleet vaikuttamassa myös alueellisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työhön. Hyvinvointialueen valmistelujen myötä mm. yhdyspintatyön uudelleen organisoituminen ja kehittäminen on alkanut. Hyvinvoinnin, terveyden ja arjen turvallisuuden yhdyspinnat ovat yksi osa tätä kokonaisuutta. Tulevalla hyvinvointialueellakin hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on jatkuvaa toimintaa, jossa tunnistettuihin haasteisiin aloitetaan ja suunnitellaan vastatoimenpiteitä sekä välittömästi että pitkällä aikavälillä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Alueellisella hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen onnistumisella on merkitystä syntymässä olevien sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten ennaltaehkäisyssä sekä tuottavuuden parantamisessa sen tärkeiden asukasvaikutusten lisäksi.

Alueellinen hyvinvointikertomus 2020–2021 sisältää kaksi liitettä; Asukaskehittäjien toiminnan raportin sekä indikaattoriliitteen.

Ehdotus

Esittelijä: Tiina Salminen, palvelujohtaja

Yhtymähallitus päättää ehdottaa, että yhtymävaltuusto hyväksyy alueellisen hyvinvointikertomuksen 2020–2021 liitteiden mukaisesti.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Yhtymävaltuusto, 05.05.2022, § 10

Valmistelija / lisätiedot:
Kristiina Kariniemi-Örmälä
kristiina.kariniemi-ormala@keusote.fi
integraatiojohtaja

Liitteet

- 1 Alueellinen hyvinvointikertomus 2020–2021.pdf
- 2 Asukaskehittäjätoiminta 2021 raportti.pdf
- 3 Indikaattoriliite 2020–2021.pdf

Ehdotus

Yhtymävaltuusto hyväksyy alueellisen hyvinvointikertomuksen 2020-2021 liitteiden mukaisesti.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Käsittely:

Integraatiojohtaja Kristiina Kariniemi-Örmälä piti asiaesittelyn.

Yhtymähallitus, § 34, 15.03.2022**Yhtymävaltuusto, § 11, 05.05.2022****§ 11****Vastaus valtuustoaloitteeseen: Lastensuojelun on puututtava lapseen ja vanhempaan kohdistuvaan vakavaan henkiseen väkivaltaan (vieraannuttaminen)**

KEUDno-2021-18886

Yhtymähallitus, 15.03.2022, § 34

Valmistelijat / lisätiedot:

Suvi Salin, Tiina Salminen

suvi.salin@keusote.fi, tiina.salminen@keusote.fi

lastensuojelun päällikkö, palvelujohtaja

Petri Kolmonen (Keskusta) jätti valtuustoaloitteen yhtymävaltuuston kokouksessa 7.10.2021. Aloitteessa esitetään, että lastensuojelun on puututtava lapseen ja vanhempaan kohdistuvaan vakavaan henkiseen väkivaltaan (vieraannuttaminen)

ALOITE:**Nykytila**

Pitkittyneet huoltoriidat ovat yleistyneet, ja niiden määrä kasvoi huomattavasti vuosina 1995-2005. Sen jälkeen määrä on pysynyt suunnilleen samana. Vuosina 2015-2016 käräjäoikeudessa käsiteltiin 2 582 riitaista huolto- ja tapaamisasiaa, ja sosiaalilautakunnilta pyydettiin 1 179 olosuhdeselvitystä.

Vieraannuttamista esiintyy noin 10 %:ssa kaikista eroista ja 20-27 %:ssa pitkittyneistä huoltoriidoista. Osassa tapauksista kyse on jo liiton aikana alkaneesta prosessista, mutta useimmissa tapauksissa vieraannuttaminen alkaa eron tapahduttua. Joskus tilanne eskaloituu eron jälkeen taisteluksi, jossa otetaan käyttöön yhä voimakkaampia keinoja.

Huoltoriitoja käyvistä perheistä 67 prosenttia on lastensuojelun asiakkaita. **Vähintään neljä vuotta jatkuneissa kiistoissa asiakkuus on käyt. katsoen kaikilla perheillä.** 20 prosenttia lapsista on sijoitettu tai otettu huostaan (OTT Anja Hannuniemen tutkimus 2015).

Koska vieraannuttaminen johtaa ajan oloon otteiden kovenemiseen ja sekä lasten että aikuisten mielenterveyden järkkymiseen, **parasta hoitoa on ehkäisy tai ainakin mahdollisimman nopea tilanteeseen puuttuminen.** Tämä edellyttää sitä, että oikeusoppineet, lasten mielenterveystyön ammattilaiset ja **lastensuojelun työntekijät tuntevat ilmiön ja sen vahingollisuuden.** Vanhemmille jo alkuvaiheessa suunnatulla informaatiolla, tietoiskulla, vieraannuttamisen vahingollisista seurauksista lapselle voi olla suuri merkitys, vaikka lapsi ei vielä oireilisikaan.

"Sosiaalityöllä on usein avainasema huoltoriidoissa, mutta isien kokemukset sosiaaliviranomaisista ovat pääosin negatiivisia ja myös muiden viranomaisten toiminta koettiin asenteellisena; kiusaamista ei tunnusteta eikä siihen puututa ja äitiä koettiin suosittavan isän ohitse". - Emilia Kumpusalo, 2018 - Isien kokemuksia huoltokiusaamisesta. Progradu - tutkielma, sosiaalityö, Lapin yliopisto.

Vieraannuttamisen kriminalisointia on vaadittu vuodesta 2012, kun kansanedustaja Pauli Kiuru ja Juho Eerola tekivät asiasta lakialoitteen. Pauli Kiurun lakialoitteen allekirjoitti ennätykselliset 142 kansanedustajaa. **Vaikka lakia ei lopulta muutettu ei se tarkoita sitä, että vakavaan henkiseen väkivaltaan ei tarvitsisi viranomaisten puuttua.**

Vieraannuttamisen määritelmä

Vieraannuttamisella tarkoitetaan toimintaa, jossa toinen vanhempi pyrkii vaikeuttamaan lapsen suhdetta toiseen vanhempaan manipuloimalla lasta eri tavoin ja estämällä tapaamisia sekä yhteydenpitoa. Vieraannuttaminen alkaa tyypillisesti vanhempien eron jälkeen.

Vieraannuttaminen ei perustu todelliseen tai perusteltuun pelkoon siitä, että lapsi joutuisi väkivallan tai seksuaalisen riiston kohteeksi ollessaan toisen vanhemman luona.

Vieraannuttamisen vaikutukset lapseen

Vieraannuttamista esiintyy arviolta neljäsosassa oikeuteen päätyneistä eroista. **Taustalla on usein vieraannuttajavanhemman persoonallisuushäiriö (yli 60%). Vieraannuttamisesta seuraa lapselle pitkäkestoisia psyykkisiä vaikeuksia, kuten syyllisyyttä, masennusta ja kyvyttömyyttä luottaa kehenkään. Siksi ilmiön tunnistaminen ja siihen varhain puuttuminen ovat tärkeitä.** Psykologien arvion mukaan vieraannuttaminen ilmiönä on vakavuudeltaan verrattavissa lapsen seksuaaliseen hyväksikäyttöön tai massiiviseen kaltoinkohteluun.

Kansainvälinen vertailu ja käytännöt

Maailmalla on kehitetty malleja vaikeiden ja pitkittyneiden erotilanteiden ratkaisemiseksi. Brasiliassa on käytännössä seitseenportainen malli vieraannuttamisen lopettamiseksi. Brasiliassa maksimi rangaistus vieraannuttamisesta on 10 vuotta vankeutta.

- Ensin vieraannuttavan vanhemman kanssa käydään vakava keskustelu siitä, mitä hänen käytöksensä aiheuttaa lapselle.
- Jos tämä ei auta, muutetaan asumisjärjestelyt toisen vanhemman hyväksi.
- Seuraavaksi vieraannuttajaa sakotetaan.
- Seuraava askel on psykologisen arvion tekeminen vieraannuttajasta.
- Sitten arvioidaan yksin- ja yhteishuoltajuutta.
- Tämän jälkeen tehdään määräys lapsen asuinpaikasta, jonka ulkopuolelle häntä ei saa viedä, jos on uhka lapsikaappauksesta.
- Viimeinen keino on mitätöidä vieraannuttajavanhemman huoltajuus.

Useissa eri maissa kuten Belgia, Saksa, Kanada tai Austraalia puututaan tiukasti vieraannuttamiseen tai lapsen tapaamisen estämiseen vanhemman toimesta. Tapaamisen estävää vanhempaa sakotetaan ja lapsi käydään hakemassa viranomaisen toimesta.

Esitys

Esitän, että lastensuojelu on velvollinen viipymättä selvittämään ja puuttumaan vieraannuttamiseen sen havaitessaan. Tarvittaessa sosiaalityöntekijät on koulutettava tunnistamaan vieraannuttaminen.

1. Ensisijaisena ja nopeana keinona vieraannuttajavanhemman puhuttelu ja valistaminen vieraannuttamisen haitallisista vaikutuksista lapseen (avohuolon toimenpide).
2. Mikäli vieraannuttaminen puhuttelusta huolimatta jatkuu ja/tai tapaamisia estetään toistuvasti ilman todellista näyttöä tai perustetta lastensuojelu on velvollinen huostaanottamaan ja sijoittamaan lapsi turvalliselle lähiomaiselle, kuten lapsen toinen vanhempi (lapseen kohdistuva välitön vaara).
3. Epäselvissä tapauksissa lastensuojelu on velvollinen pyytämään psykiatrasta arviota vanhemmista tai psykiatrin konsultaatiota.

Lastensuojelun tulee aina välttää sellaisia toimia jotka ovat haitallisia lapsen ja vanhemman väliselle vuorovaikutukselle.

Lähteet:

Tiivistelmä lapsenhuolto-, lastensuojelulainkohdista sekä lapsenoikeuksien-, että ihmisoikeussopimusten kohdista joihin aloitteessa viitataan

Liite 1

OTT Anja Hannuniemen tutkimus (2015)

<https://helda.helsinki.fi/handle/10138/154549>

Pauli Kiurun lakialoite vuodelta 2012

<https://www.is.fi/kotimaa/art-2000000511273.html>

Isät lasten asialla ry - opas viranomaisille vieraannuttamisen tunnistamiseen

https://vieraannuttaminen.files.wordpress.com/2020/10/mita-on-ja-miten-tunnistaa-vieraannuttaminen_opas_ila-1.10.2020.pdf

IS 17.9.2021 Oikeusministeri myöntää lasten vieraannuttamisen olevan todellinen ilmiö - asiantuntijat maalaavat karun kuvan huoltajuuskiisotista

[https://www.is.fi/kotimaa/art-2000008213036.html?](https://www.is.fi/kotimaa/art-2000008213036.html?fbclid=IwAR0nsOgecPqwJWG2rylQda180YdRYeM_p4Suw97MixP7moHov1pa9dMUG2s)

[fbclid=IwAR0nsOgecPqwJWG2rylQda180YdRYeM_p4Suw97MixP7moHov1pa9dMUG2s](https://www.is.fi/kotimaa/art-2000008213036.html?fbclid=IwAR0nsOgecPqwJWG2rylQda180YdRYeM_p4Suw97MixP7moHov1pa9dMUG2s)

Emilia Kumousalo, Progradu - tutkielma.

<https://lauda.ulapland.fi/bitstream/handle/10024/63620/Kumpusalo.Emilia.pdf;sequence=1>

Lapsen maailma lehden yhteishaastattelu 9.8.2021

"Sekä Kolmonen että Mattila lähtisivät mielellään pilotoimaan vaikkapa Espoossa kokeilua, jossa saataisiin kokemuksia moniammatillisen asiantuntijatiimin käytöstä."

<https://lapsenmaailma.fi/artikkeli/mista-apua-kun-erokiista-karjistyy/>

Tietoa vieraannuttamisesta (duodecim)

<https://www.duodecimlehti.fi/duo14203>

<https://parentalalienation.eu/>

VASTAUS ALOITTEeseen:**VIERAANNUTTAMINEN KÄSITTEENÄ**

Vieraannuttaminen on ilmiönä kompleksinen ja kiistanalainen. Kun puhutaan vieraannuttamisesta, on tarkasteltava myös vaihtoehtoisia selitysmalleja. Ennen kaikkea lapsen tilannetta on arvioitava eri näkökulmista silloin, kun lapsen ja toisen vanhemman suhde on katkennut (kokonaan) tai vahingoittunut.

Uuden lapsenhuoltolain yhtenä tavoitteena on ollut ehkäistä vieraannuttamista. Siinä korostetaan lapsen ihmissuhteiden vaalimista, mutta myös lapsen osallisuutta ja suojelua väkivallalta. Molempien vanhempien velvollisuutena on myötävaikuttaa tapaamisoikeuden toteutumiseen ja välttää haitan aiheuttamista lapsen ja toisen vanhemman väliselle suhteelle. Vanhemman tulee myös ilmoittaa toiselle vanhemmalle etukäteen muuttoaikeista. (LHL 190/2019)

Vieraannuttava käyttäytyminen voi olla esim. toisen vanhemman mustamaalaamista lapselle, perusteettomien pelkojen herättämistä, tapaamisten ja kontaktin rajoittamista tai lapsen emotionaalista manipulointia. Vieraannuttamisen taustalla on ajatus siitä, että ennen eroa lapsen ja vieraannuttamista kokevan vanhemman suhde on ollut ”normaali”, hyvä ja myönteinen. Vieraannuttaminen ei näin ollen koske esimerkiksi tilanteita, joissa tapaajavanhempi on käyttäytynyt väkivaltaisesti lasta kohtaan tai lapsi pelkää tapaajavanhempaa. Vieraannuttaminen ei koske myöskään tilanteita, joissa toinen vanhempi on itse halunnut olla vähemmän vuorovaikutuksessa lapsensa kanssa tai lapsi haluaa etäännyä vanhemmasta omaehtoisesti. (Häkkänen-Nyholm, Laajasalo & Tuuri 2013.)

Joskus lähivanhempi voi myös tiedostamattaan toimia tai puhua tavoilla, joka etäännyttää lasta toisesta vanhemmasta. Lapsilla ilmenee vieraannuttamisen myötä esimerkiksi psyykkisiä oireita ja kouluvaikeuksia (Häkkänen-Nyholm, Laajasalo & Tuuri, 2013). Vieraannuttaminen heikentää merkittävästi myös torjutun vanhemman psyykkistä vointia.

Vaikeiden eroriitojen yhteydessä esitetään usein väitteitä lapsen vieraannuttamisesta tai kaltoinkoittelusta vanhempien tehdessä rikos- ja lastensuojeluilmoituksia toisistaan. Vieraannuttamiskeskustelun vaikeuteen liittyy, että vieraannuttamista käytetään myös väkivallan välineenä ja jatkona aiemmissa perhesuhteissa alkaneelle väkivallalle. Ennen kuin voidaan sanoa, että vieraannuttamista on tapahtunut, tulee selvittää, onko väkivaltaa ollut ennen eroa ja onko kyse lasten tai toisen vanhemman suojaamisesta väkivallalta ja vainolta, vai vieraannuttamisesta.

Lapsen edun ja oikeuksien näkökulmasta lapsen turvallisuuden varmistaminen on aina etusijalla. Huoltoriidan yhteydessä ilmenevää lapsen haluttomuutta pitää yhteyttä toiseen vanhempaan tai tavata tätä tulee aina tarkastella yksityiskohtaisesti. Lapsen kielteinen suhtautuminen toiseen vanhempaan voi johtua siitä, että lapsi on kokenut vanhemman kohdelleen häntä kaltoin tai että toinen vanhempi vieraannuttaa lasta, tai lapsen ikä- ja kehitystasoon liittyvästä halusta ottaa etäisyyttä vanhempaansa esimerkiksi murrosiässä. (ks. Laitinen ym. 2017.)

Vanhempien eroriidan alkumetreillä onkin siksi tärkeää pysähtyä lapsen kokemusten äärelle, jos toinen vanhemmista tuottaa vieraannuttamispuhetta. Myös vanhemmat tarvitsevat apua oman toimintansa vahingollisuuden tunnistamiseksi. Lapsen

toivomusten ja mielipiteen selvittäminen erotilanteessa on ensisijaisesti vanhempien tehtävä. Vanhempien näkemykset lapsen parhaasta ovat joskus kuitenkin hyvin kaukana toisistaan ja keskinäiset välit niin tulehtuneet, että tarvitaan ammattilaisten apua lapsen äänen kuulemiseen eroriidan keskellä.

Tutkimusten mukaan pitkittyneen eroriidan keskellä eläminen on vahingollista lapsen kehitykselle. Vanhempien pitkittyneet konfliktit ero- ja huoltoriidoissa tulisikin siten tunnistaa lapsen kaltoinkohteluksi. Jokaisella lapsella on vanhempien erotessa oikeus tulla kuulluksi, säilyttää hänelle tärkeät ihmissuhteet ja kokea olonsa turvallisiksi. Lapsen turvallinen yhteys hänestä erossa asuvaan vanhempaan voidaan konfliktoituneissa tilanteissa varmistaa esimerkiksi lapsen ja vanhemman valvotuilla tai tuetuilla tapaamisilla tapaamispaikassa. (Ensi- ja turvakotien liiton Turvassa-hankkeen projektipäällikkö Johanna Vaitomaa ja väkivaltatyön kehittämispäällikkö Tiina Muukkonen)

EROAUTTAMISEN MUODOT KESKI-UUDENMAAN SOTE-KUNTAYHTYMÄSSÄ

Perheoikeudellinen yksikkö

Perheoikeudellisten palvelujen yksikössä hoidetaan keskitetysti vanhempien erotilanteessa lastenvalvojien sopimuspalvelut (asumis-, huolto- ja tapaamissopimukset), olosuhdeselvitykset lapsen huoltoriitatilanteessa, valvotut ja tuetut tapaamiset sekä valvotut vaihdot, perheasioiden sovittelut ja täytäntöönpanosovitteluiden koordinointi.

Lapsenhuoltolain 2019 uudistuksella on täsmennetty huoltajien velvollisuutta suojella lasta väkivallalta, vaalia lapselle läheisiä ihmissuhteita ja myötävaikuttaa tapaamisoikeuden toteutumiseen. Lapsenhuoltolain 2019 uudistuksella on täsmennetty huoltajien velvollisuutta suojella lasta väkivallalta, vaalia lapselle läheisiä ihmissuhteita ja myötävaikuttaa tapaamisoikeuden toteutumiseen. Vuoroasuminen on kirjattu lakiin ja lapselle voidaan vahvistaa oikeus tavata erityisen läheistä henkilöä.

Lapsen oikeutta osallistua häntä koskevien asioiden käsittelyyn parannetaan. Mahdollisuuksia sopia lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta sosiaaliviranomaisen vahvistamalla sopimuksella laajennetaan.

Muutokset vaikuttavat erityisesti lastenvalvojan tehtäviin, mutta myös esimerkiksi huoltajien tehtäviä, tehtävänjakoa sekä tiedonsaantioikeuksia koskevat muutokset on tärkeää tiedostaa muissakin sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävissä.

Perheoikeudellisen yksikön lastenvalvojapalvelun saavutettavuutta asiakkaille on tehostettu lastenvalvojien puhelin ajanvaraus-, ohjaus- ja neuvonta-aikaa lisäämällä sekä lisäämällä puhelinpalveluun takaisinsoittojärjestelmä. Kaikkiin asiakkaiden neuvontapuhelin yhteydenottoihin on vastattu saman päivän tai seuraavan päivän aikana.

Perheoikeudellisesta yksiköstä koordinoidaan perheasioiden sovittelijoiden ns. sovittelupankkia. Perheasiainsovittelijat antavat pyynnöstä apua ja tukea sovittelupalvelulla, kun perheessä on ristiriitoja. Perheasioiden sovitteluun hakeudutaan tavallisimmin silloin, kun vanhemmat harkitsevat eroa tai ovat jo eronneet. Sovittelu on vapaaehtoista.

Kunnat ovat velvollisia järjestämään tuen lapsen ja vanhemman välisille tapaamisille tai valvottuihin tapaamisiin ja luovutustilanteisiin. Asiantuntija-avusteinen tuomioistuinsovittelevuus on tarkoituksenmukaista silloin, kun muu eropalveluissa tarjottu apu osoittautuu riittämättömäksi.

Järjestöjen kanssa yhteistyössä toteutetaan Puhutaan lapsista ja erosta -iltoja ja miesten eroryhmä kaksi kertaa vuodessa. Perheasiain neuvottelukeskusten perheneuvojia on mukana sovittelijoiden sovittelupankissa. Järjestöt ja seurakunnat tuottavat myös paljon muita palveluja eroauttamisessa. Kirkon perheasiain neuvottelukeskukset toimivat eri puolella maata ja tarjoavat keskusteluapua perheille. Järjestöt tarjoavat laajasti erilaisia sekä vastaanotto-, sähköisiä että kurssimuotoisia palveluja.

Valtion oikeusaputoimistot antavat tietoa avioeroon liittyvissä oikeudellisissa kysymyksissä.

PERHEIDEN PSYKOSOSIAALINEN TUKI KESKI-UUDENMAAN SOTE-KUNTAYHTYMÄSSÄ

Perheneuvola antaa Sosiaalihuoltolain 26 § mukaista kasvatus- ja perheneuvontaa, mutta se on vapaaehtoista palvelua ja edellyttää molempien vanhempien omaa halua ja suostumusta.

Kasvatus- ja perheneuvonnan tavoitteeksi on laissa säädetty edellytysten luominen lasten turvallisille kasvuoloille, vanhempien tuleminen heidän kasvatustehtävässään, perheiden ja perheenjäsenten toimintakyvyn ja psykososiaalisen hyvinvoinnin lisääminen sekä niitä haittaavien esteiden poistaminen.

Erityisesti eroperheissä ja huolto- ja tapaamiskiistoissa tavoiteltuja asioita ovat lapsen psyykkisen hyvinvoinnin lisääntyminen, lapsen ja vanhemman välisen kiintymys- ja vuorovaikutussuhteen vahvistuminen, vanhemmuustaitojen lisääntyminen ja yhteistyövanhemmuuden vahvistuminen.

Jotta perheneuvolan palvelut olisivat mahdollisia, kummankin vanhemman – myös huolto- ja tapaamiskiistoissa – tulisi sitoutua toimivan vuorovaikutuksen ja keskinäisen ymmärryksen lisääntymiseen, kommunikoinnin parantumiseen ja myönteisten voimavarojen löytymiseen. Edellytyksenä on, että kummatkin vanhemmat haluavat tulla tietoisemmiksi oman toimintansa vaikutuksesta lapseen ja toisiinsa ja etsivät uusia ratkaisuja toimia haastavissakin tilanteissa.

LASTENSUOJELU JA HUOLTORIIDAT

Lastensuojelun toimintaa ohjaa lastensuojelulaki. Lastensuojelulain soveltamista ohjaa THL:n lastensuojelun käsikirja.

"Lastensuojelun käsikirjassa kiireellisen sijoituksen käytöstä ohjataan seuraavasti:

Kiireelliseen sijoitukseen voi olla monia syitä. Tällaisia voivat olla esimerkiksi:

- *Kodin olosuhteet tai puutteet lapsen huolenpidossa vaarantavat välittömästi lapsen terveyden tai kehityksen.*
- *Lapsen vanhemmat ovat väliaikaisesti kykenemättömiä hoitamaan lastaan, mikä välittömästi vaarantaa lapsen terveyden tai kehityksen.*

- *Lapsen vanhemmat eivät kykene huolehtimaan lapsestaan päihteiden tai akuutin mielenterveysongelman syntymisen takia.*
- *Vanhemmille on tapahtunut onnettomuus tai sairastuminen, joka asettaa lapsen välittömään vaaraan.*
- *Lapsi on jätetty heitteille tai häntä on kohdeltu kaltoin, ja hänen henkensä ja hyvinvointinsa on välittömässä vaarassa.*
- *Lapsi käyttäytyy itsetuhoisesti, käyttää päihteitä tai tekee rikoksia.*

Lapsen kiireellistä sijoitusta ei saa käyttää vanhempien välisen huoltoriidan ratkaisukeinona tai tapaamisoikeutta koskevan riidan täytöntöönpanokeinona.”

Lastensuojelun yksilö- ja perhekohtaisessa työskentelyssä lastensuojelun asiakkaana olevalle lapselle nimetään lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä, joka laatii lapselle asiakassuunnitelman, jossa kuvataan tuen tarve, tarpeeseen vastaavat tukitoimet ja niiden seuranta. Vanhemmuuden tukeminen ja kotiin annettavat tukitoimet ovat toiminnan keskiössä. Avohuollon tukitoimet perustuvat vapaaehtoisuuteen

Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymässä lastensuojelun toimintaa kehitetään vastaamaan lasten ja perheiden muuttuviin tarpeisiin.

Lastensuojelun sosiaalityössä toteutetaan systeemistä ajattelu- ja toimintamallia. Systeemisessä toimintamallissa korostuu sosiaalityöntekijän suhde lapseen ja vanhempaan. Systeemisessä tiimissä pysähdytään ja reflektoidaan; nopeiden johtopäätösten ja toiminnan sijaan pysähdytään tiimin kanssa pohtimaan taustalla vaikuttavia tekijöitä, eri näkökulmia ja etenemistapoja asiakkaan läsnä ollessa. Työtä tukevinä menetelminä käytetään mm. sukupuuta ja verkostokarttaa. Systeemiseen tiimiin kuuluu konsultoiva perheterapeutti, joka tuo oman koulutukseensa pohjautuen osaamista ja näkökulmia perheenjäsenten vuorovaikutussuhteiden ymmärtämiseen ja tukemiseen.

Lastensuojelulain 14 § mukaan kunnan on huolehdittava siitä, että lapsen asioista vastaavalla sosiaalityöntekijällä on käytettävissään lapsen kasvun ja kehityksen, terveydenhuollon, oikeudellista sekä muuta lastensuojelutyössä tarvittavaa asiantuntemusta. Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymässä moniammatillisen asiantuntemuksen turvaamisesta on huolehdittu perustamalla moniammatillinen asiantuntijaryhmä, joka kokoontuu säännöllisesti, noin kahdeksan kertaa vuodessa. Lastensuojelun asiantuntijaryhmä on tarkoitettu ensisijaisesti lakisääteistä viranhaltijatyötä tekevän sosiaalityöntekijän esittämien asiakasasioiden käsittelyyn. Ennen asian käsittelyä asiantuntijaryhmässä sosiaalityöntekijä toimittaa kaikille asiantuntijaryhmään kuuluville jäsenille tarpeelliseksi katsomansa asiakasta koskevat asiakirjat ja päätökset. Lisäksi sosiaalityöntekijä laatii erillisen tiivistelmän tai yhteenvedon asiakkaan ja asiakasperheen tilanteesta. Yhteenvedon loppuun kirjataan yhdestä viiteen kysymystä, jotka asiantuntijaryhmälle esitetään ja joihin pyydetään asiantuntijaryhmältä kannanottoa. Sosiaalityöntekijä pyytää vanhemmilta tai huoltajilta suostumuksen asian käsittelyyn ryhmässä ja tarjoaa heille mahdollisuuden oman yhteenvedon toimittamiseen asiantuntijaryhmän jäsenille.

KOULUTUS JA MUU TUKI AMMATILAISILLE

Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymässä järjestetään ammattilaisille työtä tukevia koulutuksia koulutusmäärärahojen puitteissa. Koulutusmäärärahat on leikattu vuosina 2021 ja 2022, joten lastensuojelussa pyritään lisäämään osaamista sisäisen koulutuksen sekä maksuttomien koulutusten puitteissa.

Vieraannuttaminen on lapsen kohdistuvaa väkivaltaa, se on kompleksinen ilmiö ja sen tunnistaminen ei ole ongelmaton. Aiheesta on valitettavan vähän tutkimustietoa ja esim. lapsen haastattelu / kuuleminen haastavissa erotilanteissa on aihe, josta ei ole juurikaan tutkittua tietoa. Lastensuojelun työntekijät tarvitsevat ilmiön tunnistamiseen ja yleensäkin haastavissa erotilanteissa työskentelyyn koulutusta ja työkaluja. Ensi- ja turvakotien liiton Turvassa-hankkeessa (2019-2021) on kehitetty ammattilaisille työkaluja käynnistää dialogi tilanteissa, jossa eronneiden vanhempien tilanne on konfliktoitunut. Ammattilaiset voivat käyttää alku- ja loppukartoitus-lomakkeita keskustelun ja arvioinnin tukena asiakastyössä eronneiden vanhempien kanssa, vahvistaen asiakkaan osallisuutta oman tilanteensa määrittelyssä. Kartoituksen tavoitteensa on saada käsitys eroperheen kokonaistilanteesta, erovanhemmuudesta ja konfliktia ylläpitävistä tekijöistä, lapsen ja vanhempien hyvinvoinnista ja turvallisuuden kokemuksesta, vanhempien yhteistyötä tai sen esteitä lapsen asioissa. Kartoitus tukee myös väkivallan puheeksi ottamista erotilanteissa. Ensi- ja turvakotien liitto järjestää v. 2022 maksuttomia teams-koulutuksia työkalujen käyttöön. Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän sosiaalityöntekijöitä on kannustettu osallistumaan koulutuksiin. Koulutuksen lisäksi ammattilaisten työtä tuetaan esimiestyön, työnohjauksen ja konsultaatioiden avulla.

Lähteet:

Häkkänen-Nyholm, H., Laajasalo, T., & Tuuri, T. (2013). Lapsen vieraannuttaminen vanhemmasta: toimintatavat ja niiden vaikutus lapsen ja vanhemman hyvinvointiin. Helsinki: PsyJuridica Oy.

Laitinen, Kinnunen ja Hannus (toim.) (2017) Varjosta valoon. Eron jälkeisen vainon tunnistaminen, katkaisu ja uhrien selviytymisen tukeminen. Ensi- ja turvakotien liiton julkaisu 41/2017.

Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta (190/2019)

Lastensuojelulaki (417/2007)

Lastensuojelun käsikirja (THL)

Turvassa-hankkeen esite, Ensi- ja turvakotien liitto.

Ehdotus

Esittelijä: Pirjo Laitinen-Parkkonen, kuntayhtymän johtaja

Yhtymähallitus päättää ehdottaa yhtymävaltuustolle, että se päättää

- hyväksyä edellä annetun vastauksen valtuustoaloitteeseen sekä
- todeta, ettei valtuustoaloite anna aihetta muihin toimenpiteisiin ja valtuustoaloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Yhtymävaltuusto, 05.05.2022, § 11

Valmistelija / lisätiedot:
Suvi Salin
suvi.salin@keusote.fi
lastensuojelun päällikkö

Liitteet

1 Liite

Ehdotus

Yhtymävaltuusto päättää

- hyväksyä edellä annetun vastauksen valtuustoaloitteeseen sekä
- todeta, ettei valtuustoaloite anna aiheutta muihin toimenpiteisiin ja valtuustoaloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Käsittely:

Petri Kolmonen teki Antton Hägglundin kannattamana ehdotuksen asian palauttamisesta uudelleen valmisteltavaksi:

Esitän, että aloite palautettaisiin valmisteluun seuraavin tarkennuksin.

1. Miten lastensuojelu varmistaa tasapuolisen vanhempien kohtelun ja miten lastensuojelu varmistaa, että toimia tehdään totuuden mukaisin tiedoin, eikä vanhempien esittämien väitteiden mukaisesti? Miten palautetaan isien luottamus ja kokemus siitä, että lastensuojelu tukee vieraannuttavaa vanhempaa?
2. Millaista koulutusta on tarkoitus antaa sosiaalityöntekijöille vieraannuttamisilmiön tunnistamiseen? Millaisia toimia on tarkoitus tehdä lapsen oikeuksien sopimuksen jalkauttamiseksi?
3. Koska nopea ja varhainen puuttuminen on kaikkein oleellisinta. Miten lastensuojelu aikoo toimia vieraannuttamista kohdatessaan tai, kun lapsen ja vanhemman tapaamisia estetään? Mitä toimia lastensuojelu aikoo tehdä, kun lapsi on välittömässä vaarassa ja vanhempi toistuvasti vieraannuttaa lasta puhuttelusta huolimatta ja estää vanhemman ja lapsen välisiä tapaamisia?

Puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty kannatettu palautusehdotus, asiasta on äänestettävä.

ÄänestysjärjestysÄänestys 1

JAA = asian käsittelyn jatkaminen

EI = Kolmosen palautusehdotus

Äänestyksen tulos: 29 JAA-ääntä, 7 EI-ääntä, 1 TYHJÄÄ, 2 poissa

Äänestykset

JAA = asian käsittelyn jatkaminen EI = Kolmosen palautusehdotus

Jaa

Andeliina Cieslak
Riina Mattila
Ossi Vähäsarja
Sirkka Rousu
Virpi Rätty
Ossi Ollikainen
Leni Pispala
Johanna Linna
Juuso Liinakari
Jarno Hautamäki
Harri Krakau
Matti Salomäki
Juha Hakala
Osmo Vikman
Kati Lepojärvi
Jouni Maijala
Tiina Kujanpää
Niina Pohjonen
Erja Palviainen
Irma Pahlman
Riitta Puupponen
Rita Kostama
Linda Halme
Sami Rumbin
Laura Virkkunen
Arto Hägg
Jenni Marttinen
Maarit Hemmilä

Ei

Liisa Majanen
Antton Hägglund
Pekka Packalen
Petri Kolmonen
Jarkko Kippilä
Jukka Keränen
Anna-Liisa Lyytinen

Tyhjä

Laura Alkula

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan äänestyksen jälkeen.

Yhtymähallitus, § 195, 21.12.2021

Yhtymähallitus, § 35, 15.03.2022

Yhtymävaltuusto, § 12, 05.05.2022

§ 12

Vastaus valtuustoaloitteeseen: Henkilöstön edustus yhtymähallituksen kokouksissa

KEUDno-2021-22102

Yhtymähallitus, 21.12.2021, § 195

Valmistelijat / lisätiedot:

Monica Hostio

monica.hostio@keusote.fi

henkilöstöjohtaja

Liitteet

1 SDP-ryhmän_valtuustoaloite

Vastaus SDP:n valtuustoaloitteeseen

Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän valtuusto 21.10.2021, valtuustoaloite

Yhtymähallitus 9.11.2021 § 164

Valtuustoaloite Henkilöstön merkitys Keusoten toiminnan menestymiselle on aivan keskeinen. Henkilöstön näkemykset tarvitaan yhteisten ratkaisujen löytämiseksi myös henkilöstön saatavuuden ja työhyvinvoinnin parantamiseksi. Hyvä keskusteluyhteys ja luottamus johtavien viranhaltijoiden, luottamushenkilöiden ja henkilöstön kesken on menestymisessä välttämätöntä. Tätä tehdään monilla tavoilla mm. yhteistyötoimikunnassa, palvelualueiden johtoryhmissä ja toimintaa kehittämissä ryhmissä. Yhteistyötä sekä toiminnan läpinäkyvyyttä ja tiedon saantia voidaan edelleen syventää. Päivitetyn yhteistoimintalain tarkoituksena on edistää työnantajan ja henkilöstön välistä yhteistoimintaa kunnassa ja hyvinvointialueella. Yhteistoiminnan tavoitteena on antaa henkilöstölle mahdollisuus yhteisymmärryksessä työnantajan kanssa osallistua kunnan ja hyvinvointialueella toiminnan kehittämiseen ja antaa henkilöstölle mahdollisuus vaikuttaa omaa työtään ja työyhteisöään koskevien päätösten valmisteluun sekä samalla edistää kunnan ja hyvinvointialueen palvelutuotannon tuloksellisuutta ja henkilöstön työelämän laatua. (Laki työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella (13.4.2007 /449). Ehdotamme, että selvitetään, miten henkilöstön edustajat voisivat osallistua Keusoten hallituksen kokouksiin ja hallitustyöskentelyyn seminaareissa ja iltakouluissa läsnä- ja puheoikeuksin. SDP-valtuustoryhmä

Kuntayhtymässä on henkilöstön edustajilla useita mahdollisuuksia vaikuttaa organisaation toiminnan kehittämiseen ja yhteistoimintaan työnantajan ja työntekijöiden välillä. Olemme kirjanneet yhteistoiminnan tavoitteet ja käytännöt yhteiseen asiakirjaan, jonka sisältö tarkistettiin yhdessä keväällä 2021. Asiakirjassa todettiin yhteisesti, että kuntayhtymässä tärkein yhteistoiminnan taso on työpaikka. Kuntayhtymän työpaikoilla toimivat työpaikkapalaverit työyhteisöjen yhteistoiminnan ja työsuojelun yhteistoiminnan rakenteina.

Toisena keskeisenä toteuttamisrakenteena kuntayhtymässä on yhteistyötoimikunta

(YTT), joka toimii myös työsuojelutoimikuntana. Kolmas yhteistoiminnan toteuttaja on henkilöstöfoorumi, joka käsittelee henkilöstön tekemiä esityksiä ja ehdotuksia ja osallistuu omalta osaltaan kuntayhtymän toiminnan kehittämiseen. Järjestöjen edustajat ovat mukana lukuisissa eri foorumeissa, jossa heillä on mahdollisuus tuoda henkilöstön näkemys toiminnan kehittämiseen ja myös mahdollisuus vaikuttaa omaa työtään ja työyhteisöään koskevien päätösten valmisteluun. Viimeksi he ovat olleet aktiivisesti mukana valmistelemaan henkilöstön pito- ja vetovoimaan liittyvää toimintasuunnitelmaa, joka valmistuu vuoden 2021 lopussa.

Järjestöjen edustajien yhteistoiminnan verkosto, jossa he ovat edustettuna:

- strateginen johtoryhmä
- operatiivinen johtoryhmä
- palvelualueiden johtoryhmät
- tulosalueiden johtoryhmät
- yhteistyötoimikunta
- omat esihenkilöfoorumit mm. Ikvassa
- säännölliset tapaamiset kuntayhtymänjohtajan kanssa
- säännölliset tapaamiset henkilöstöjohtajan kanssa (joka 3 vko)
- viikoittaiset tapaamiset palvelussuhdepäällikön kanssa
- valtuuston ja hallituksen seminaarit

Työnantaja tarvitsee foorumin, jossa voidaan käsitellä keskeneräisiä / valmisteilla olevia asioita henkilöstöön liittyen yhdessä poliittisten päättäjien kanssa siten, että keskusteluun voidaan avoimesti tuoda kaikki näkökulmat. Henkilöstön edustajien läsnäolo toisi usein esiin myös mahdolliset jäävydet valmisteluun liittyen.

Ehdotus

Esittelijä: Pirjo Laitinen-Parkkonen, kuntayhtymän johtaja

Yhtymähallitus päättää

- hyväksyä annetun selvityksen valtuustoaloitteeseen, ja
- esittää yhtymävaltuustolle, että yhtymävaltuusto merkitsee asian tiedoksi

Käsittely:

Heta Ravolainen-Rinne teki Jaana Syrjäsen ja Lauri Kämärin kannattamana muutosehdotuksen, että päätösehdotuksen lisätään maininta siitä että yhtymähallitus päättää jatkossa kutsua henkilöstön edustajia yhtymähallituksen kokouksiin.

Virpi Rätty teki Lauri Kämärin, Mari Valveen ja Heini Liimataisen kannattamana ehdotuksen, että asia palautetaan uudelleen valmisteluun.

Puheenjohtaja tiedusteltua asiaa, päätettiin yksimielisesti palauttaa asia uudelleen valmisteltavaksi.

Päätös

Päätettiin yksimielisesti, että asia palautetaan uudelleen valmisteltavaksi.

Yhtymähallitus, 15.03.2022, § 35

Valmistelijat / lisätiedot:
Monica Hostio
monica.hostio@keusote.fi
henkilöstöjohtaja

Liitteet

1 SDP_ryhmän_valtuustoaloite

SDP:n valtuustoaloite, jossa ehdotettiin henkilöstön edustajien mahdollisuuksia osallistua Keski-Uudenmaan sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän hallituksen kokouksiin ja hallitustyöskentelyyn seminaareissa ja iltakouluissa läsnä- ja puheoikeuksin, palautettiin uudelleen valmisteluun (Hallituksen kokous 21.12.2021 § 195).

Päätöksen jälkeen asiaa on käsitelty kuntayhtymän yhteistyötoimikunnassa (24.2.2022 § 11) ja keskusteltu pääluottamusmiesten kanssa. Esityksenä on se, että järjestöjen edustajat kutsutaan valtuuston ja hallituksen seminaareihin, jossa heillä on mahdollisuus nostaa henkilöstölle merkittäviä asioita tiedoksi ja yhteiseen keskusteluun.

Ehdotus

Esittelijä: Pirjo Laitinen-Parkkonen, kuntayhtymän johtaja

Yhtymähallitus päättää ehdottaa, että yhtymävaltuusto päättää:

- hyväksyä annetun selvityksen valtuustoaloitteeseen
- että järjestöjen edustajat kutsutaan hallituksen ja valtuuston seminaareihin ja heille mahdollistetaan puheenvuoro henkilöstölle tärkeiden asioiden esiin nostamiseksi
- todeta aloitteen loppuun käsitellyksi

Käsittely:

Korjattiin asian otsikko muotoon: Vastaus valtuustoaloitteeseen/Henkilöstön edustus yhtymähallituksen kokouksissa.

Korjattiin päätösehdotuksesta ja listatekstistä ilmaisu "järjestöjen edustajat" muotoon henkilöstön edustajat.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan teknisin korjauksin.

Yhtymävaltuusto, 05.05.2022, § 12**Liitteet**

1 SDP_ryhmän_valtuustoaloite

Ehdotus

Yhtymävaltuusto päättää

- hyväksyä annetun selvityksen valtuustoaloitteeseen
- että järjestöjen edustajat kutsutaan hallituksen ja valtuuston seminaareihin ja heille mahdollistetaan puheenvuoro henkilöstölle tärkeiden asioiden esiin nostamiseksi
- todeta aloitteen loppuun käsitellyksi

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Yhtymähallitus, § 36, 15.03.2022

Yhtymähallitus, § 58, 12.04.2022

Yhtymävaltuusto, § 13, 05.05.2022

§ 13

Vastaus valtuustoaloitteeseen: Nuorisoasemien ikärajaudistusta koskevan hallituksen päätöksen täytäntöönpanon lykkääminen

KEUDno-2022-8616

Yhtymähallitus, 15.03.2022, § 36

Valmistelijat / lisätiedot:

Petja Harakka

petja.harakka@keusote.fi

hallintojohtaja

Liitteet

1 Valtuustoaloite 17.2.2022

Yhtymävaltuusto 17.2.2022 § 4

Laura alkula jätti valtuustoaloitteen koskien nuorisoasemien ikärajaudistusta koskevan hallituksen päätöksen täytäntöönpanon lykkäystä:

"Nuorisoasemapalvelut vastaavat osaltaan ehkäisevän päihdetyön antamisesta (laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä 523/2015) sekä Keusoten nuorten mielenterveystyön palveluketjun mukaisesti työskentelystä. Nuorisoaseman resurssilla on pystyttävä vastaamaan oikea-aikaiseen ja ennaltaehkäisevään arviointi- ja hoitotyöhön nuorten osalta.

Nuorisoasemat toimivat matalan kynnyksen olohuoneena, johon voi tulla hakemaan tukea ja vastauksia moninaisiin ongelmiin ja kysymyksiin: vaikkapa sosiaali- ja terveydenhuoltoviidakossa kahlaamiseen, tukien hakemiseen, työpaikkahakemusten tekemiseen ja niin edelleen. Tarvittaessa Nuorisoasemien työntekijät tarjoavat apua ajanvarauksiin ja sitä kautta lähetteen eri alojen ammattilaisille.

Keusoten hallitus on 16. kesäkuuta 2020 tehnyt päätöksen, jonka mukaan kuntayhtymän alueen Nuorisoasemien toiminta yhdenmukaistetaan. Näkyvimmin tämä ilmenee ikärajoissa: kaikki nuorisoasemat palvelevat jatkossa ainoastaan 13-18 -vuotiaita.

Nykyisin nuorisoasemien ikärajat ovat:

- Hyvinkää 13–22 vuotta,
- Järvenpää 13–18 vuotta,
- Mäntsälä ja Pornainen 13–18 vuotta,
- Nurmijärvi 13–17 vuotta sekä
- Tuusula 13–21 vuotta.

Käytännössä muutos tarkoittaa, että Tuusulan ja Hyvinkään nuorisoasemilla ei vastaanoteta yli 18-vuotiaita matalan kynnyksen mielenterveyspalveluiden asiakkaita kahden vuoden siirtymäajan, eli (oletettavasti) kesäkuun 2022 jälkeen.

Päätöstekstissä mainitaan, että: "Hyvinkään nuorisoaseman asiakkaista yli 40 % ja Tuusulan nuorisoaseman asiakkaista n. 25 % on yli 18-vuotiaita."

Tämä tarkoittaisi, että lähes puolet hyvinkääläisistä ja noin neljännes tuusulalaisista avuntarvitsijoista joutuisi jatkossa turvautumaan työikäisten mielenterveyspalveluihin, jotka ovat tällä hetkellä suurelta osin puutteelliset ja olemassa olevin osin pahoin ruuhkautuneet.

Selvitystyöni mukaan työikäisten palveluihin ei tällä hetkellä pääse kohtuullisessa ajassa. Palveluohjaustiimi käsittelee tällä hetkellä kuulemma lokakuussa saapuneita yhteydenottoja. Parikymppiselle viikko tai kuukausi on pitkä aika, toisin kuin tällaiselle keski-ikäiselle, jonka silmien edestä vuodet viuhuvat salamannopeasti. Palveluntarpeen arviointia odottaa tällä hetkellä yli kaksi sataa ihmistä.

Nuorten palvelunsaannin varmistamiseksi hallitus on toiminnan yhtenäistämisen ohella päättänyt, että "aikuisten mielenterveys-, päihde- ja sosiaalipalveluihin perustetaan erillinen nuorten aikuisten palvelujen tiimi sen turvaamiseksi, että nuorten palveluista siirtyvät saavat tarvitsemansa ja riittävän tuen siirtyessään aikuisten palveluihin".

Viranhaltijoiden mukaan nuorten aikuisten tiimejä ei olla muodostamassa, vaan esitys on, että apua tarvitsevat tavoitettaisiin koulujen ja etsivän nuorisotyön avulla. Kaikkia ei kuitenkaan sitä kautta tavoiteta (kaikki eivät opiskele eivätkä hengaa kauppakeskuksissa), eikä tavoittaminen tietenkään juuri hyödytä, ellei tarjolla ole tiimiä, joka arkisissa asioissa pitkäjänteisesti auttaisi.

Näin ollen esitän, että koska emme tällä hetkellä voi taata Tuusulan ja Hyvinkään Nuorisoasemien nykyisten asiakkaiden palveluiden keskeytyksetöntä jatkumista, Keusote pidättäytyy laittamasta täytäntöön yhtymähallituksen päätöstä KEUDno-2019-651 (§ 101 Nuorisoasemapalvelujen yhtenäistäminen Keski-Uudenmaan sote – kuntayhtymän alueella) ikärajojen muutoksen osalta, kunnes Nuorisoasemien palvelut korvaava nuorten aikuisten toiminta on tosiasiallisesti käynnissä ja valmiina vastaanottamaan asiakkaita.

Esitän lisäksi, että Keusoten mielenterveys- ja päihdepalveluista vastaava viranhaltija tuo nuorten aikuisten palveluita koskevaa valmistelutyön vaiheet tiedoksi valtuustolle säännöllisesti."

Ehdotus

Esittelijä: Pirjo Laitinen-Parkkonen, kuntayhtymän johtaja

Yhtymähallitus päättää lähettää saapuneen valtuustoaloitteen koskien nuorisoasemien ikärajuudistusta koskevan hallituksen päätöksen täytäntöönpanon lykkäystä valmisteltavaksi aikuisten, mielenterveys, päihde- ja sosiaalipalvelut sekä lasten, nuorten ja perheiden palvelualueelle.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Yhtymähallitus, 12.04.2022, § 58

Valmistelijat / lisätiedot:

Tiina Salminen, Nina Tommola

tiina.salminen@keusote.fi, nina.tommola@keusote.fi

palvelujohtaja, aikuisten päihde-, mielenterveys-, sosiaalipalvelujen päällikkö

Laura Alkula jätti valtuustoaloitteen yhtymävaltuuston kokouksessa 17.2.2022 koskien nuorisoasemien ikärajaudistusta koskevan hallituksen päätöksen täytäntöönpanon lykkäystä:

"Nuorisoasemapalvelut vastaavat osaltaan ehkäisevän päihdetyön antamisesta (laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä 523/2015) sekä Keusoten nuorten mielenterveystyön palveluketjun mukaisesti työskentelystä. Nuorisoaseman resurssilla on pystyttävä vastaamaan oikea-aikaiseen ja ennaltaehkäisevään arviointi- ja hoitotyöhön nuorten osalta.

Nuorisoasemat toimivat matalan kynnyksen olohuoneena, johon voi tulla hakemaan tukea ja vastauksia moninaisiin ongelmiin ja kysymyksiin: vaikkapa sosiaali- ja terveydenhuoltoviidakossa kahlaamiseen, tukien hakemiseen, työpaikkahakemusten tekemiseen ja niin edelleen. Tarvittaessa Nuorisoasemien työntekijät tarjoavat apua ajanvarauksiin ja sitä kautta lähetteen eri alojen ammattilaisille.

Keusoten hallitus on 16. kesäkuuta 2020 tehnyt päätöksen, jonka mukaan kuntayhtymän alueen Nuorisoasemien toiminta yhdenmukaistetaan. Näkyvimmin tämä ilmenee ikärajoissa: kaikki nuorisoasemat palvelevat jatkossa ainoastaan 13-18 -vuotiaita.

Nykyisin nuorisoasemien ikärajat ovat:

- Hyvinkää 13–22 vuotta,
- Järvenpää 13–18 vuotta,
- Mäntsälä ja Pornainen 13–18 vuotta,
- Nurmijärvi 13–17 vuotta sekä
- Tuusula 13–21 vuotta.

Käytännössä muutos tarkoittaa, että Tuusulan ja Hyvinkään nuorisoasemilla ei vastaanoteta yli 18-vuotiaita matalan kynnyksen mielenterveyspalveluiden asiakkaita kahden vuoden siirtymäajan, eli (oletettavasti) kesäkuun 2022 jälkeen.

Päätöstekstissä mainitaan, että: "Hyvinkään nuorisoaseman asiakkaista yli 40 % ja Tuusulan nuorisoaseman asiakkaista n. 25 % on yli 18-vuotiaita."

Tämä tarkoittaisi, että lähes puolet hyvinkääläisistä ja noin neljännes tuusulalaisista avuntarvitsijoista joutuisi jatkossa turvautumaan työikäisten mielenterveyspalveluihin, jotka ovat tällä hetkellä suurelta osin puutteelliset ja olemassa olevin osin pahoin ruuhkautuneet.

Selvitystyöni mukaan työikäisten palveluihin ei tällä hetkellä pääse kohtuullisessa ajassa. Palveluohjaustiimi käsittelee tällä hetkellä kuulemma lokakuussa saapuneita yhteydenottoja. Parikymppiselle viikko tai kuukausi on pitkä aika, toisin kuin tällaiselle keski-ikäiselle, jonka silmien edestä vuodet viuhuvat salamannopeasti. Palveluntarpeen arviointia odottaa tällä hetkellä yli kaksi sataa ihmistä.

Nuorten palvelunsaannin varmistamiseksi hallitus on toiminnan yhtenäistämisen ohella päättänyt, että "aikuisten mielenterveys-, päihde- ja sosiaalipalveluihin perustetaan erillinen nuorten aikuisten palvelujen tiimi sen turvaamiseksi, että nuorten palveluista siirtyvät saavat tarvitsemansa ja riittävän tuen siirtyessään aikuisten palveluihin".

Viranhaltijoiden mukaan nuorten aikuisten tiimejä ei olla muodostamassa, vaan esitys on, että apua tarvitsevat tavoitettaisiin koulujen ja etsivän nuorisotyön avulla. Kaikkia ei kuitenkaan sitä kautta tavoiteta (kaikki eivät opiskele eivätkä hengaa kauppakeskuksissa), eikä tavoittaminen tietenkään juuri hyödytä, ellei tarjolla ole tiimiä, joka arkisissa asioissa pitkäjänteisesti auttaisi.

Näin ollen esitän, että koska emme tällä hetkellä voi taata Tuusulan ja Hyvinkään Nuorisoasemien nykyisten asiakkaiden palveluiden keskeytymättä jatkumista, Keusote pidättäytyy laittamasta täytäntöön yhtymähallituksen päätöstä KEUDno-2019-651 (§ 101 Nuorisoasemapalvelujen yhtenäistäminen Keski-Uudenmaan sote – kuntayhtymän alueella) ikärajojen muutoksen osalta, kunnes Nuorisoasemien palvelut korvaava nuorten aikuisten toiminta on tosiasiallisesti käynnissä ja valmiina vastaanottamaan asiakkaita.

Esitän lisäksi, että Keusoten mielenterveys- ja päihdepalveluista vastaava viranhaltija tuo nuorten aikuisten palveluita koskevaa valmistelutyön vaiheet tiedoksi valtuustolle säännöllisesti."

VASTAUS ALOITTEeseen:

Nuorten aikuisten siirtymistä on valmisteltu yhtymähallituksen tehtyä päätöksensä 16.6.2020 ja päätös on määrä toteuttaa kahden vuoden siirtymäajalla 16.6.2022 mennessä. Siirtosuunnitelmassa huomioidaan 18-vuotta täyttäneiden palvelutarpeeseen vastaaminen nuorten ikää vastaavalla tavalla.

Lähtökohtana muutoksen toteutuksessa on asiakaslähtöisen toiminnan periaatteiden mukaisesti ajatus, että siirtymäajan päättyessä Hyvinkään ja Tuusulan nuorisoasemien olemassa olevat asiakkuudet hoidetaan nykyisten asiakasta hoitavien tahojen toimesta loppuun saakka, ellei siirrolle ole muita perusteita. Mikäli kuitenkin jonkun asiakkaan edun mukaisen erityisperusteen vuoksi nuorisoaseman asiakkuudessa olevaa asiakasta ei enää voida hoitaa nuorisoasemalla, hänet siirretään suoraan aikuisten palveluihin ilman asiakasohjausyksikköä, ikään kuin saattaen vaihdettuna. Tällaisissa tapauksissa nuorisoasemilta otetaan yhteyttä alkuvaiheessa ensin mielenterveys- ja päihdepalvelujen esimiehiin tarpeenmukaisen siirtopalaverin järjestämiseksi. Asiakkaiden hoitokontaktien ei pidä lisääntyä tässä yhteydessä organisaation toiminnan vuoksi.

Uudet hyvinkääläiset ja tuusulalaiset 18 vuotta täyttäneet asiakkaat siirtyvät käyttämään keskitetyn asiakasohjausyksikön palvelua kuten jo Järvenpään, Nurmijärven, Mäntsälän ja Pornaisten 18 vuotta täyttäneet tekevät. Asiakasohjauksen työtä on nimenomaan kehitetty nopeaan hoidontarpeen arvion tekemiseen ja alkuvaiheen palvelun antamiseen. 16.6.2022 lähtien 18 vuotta täyttäneet uudet asiakkaat ottavat yhteyttä aikuisten mielenterveys- ja päihdepalveluiden asiakasohjaukseen hoidontarpeen arvioimiseksi.

Asiakasohjausyksikön neuvonta palvelee koko kuntayhtymän alueen asukkaita joka arkipäivä puhelimitse ja sähköisen yhteydenottokanavan välityksellä 24/7.

Mielenterveys- ja päihdepalveluiden asiakasohjaukseen on oma neuvontanumero, joka palvelee kaikkia 18 vuotta täyttäneitä. Neuvonnassa puheluihin pyritään vastaamaan seuraavana päivänä. Yhteydenoton perusteella selvitetään nuoren tilannetta ja pyritään löytämään hänelle oikea palvelu myös muista kuin Keusoten omista palveluista. Asiakas voi ottaa yhteyttä myös Omaolon kautta.

Terveyspalveluiden vastaanotto sulkee ensin pois somaattiset sairaudet ja tämän jälkeen ohjaa yhteydenoton aikuisten mielenterveys- ja päihdepalvelujen asiakasohjauksen jonoon. Tämän hetken tilanne tässä jonossa on 2–3 viikkoa.

Koska kaikkia 18 vuotta täyttäneitä nuoria ei ole järkevää ohjata päihde- ja mielenterveyspalveluihin, hyvien palvelupolkujen löytämiseksi keskitytään myös organisaatorajat ylittävään yhteistyöhön, kolmas sektori mukaan lukien. Tällöin on selvitettävä ohjaamoiden, etsivän nuorisotyön, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sekä oppilas ja opiskeluhuollon psykologien rooli ko. asiakasryhmän palveluissa ja niiden osana. Apua esimerkiksi tukien hakemiseen, työpaikkahakemusten tekemiseen ym. asioihin saa Keusoten keskitetystä asiakasohjausyksiköstä, kuntien nuorisopalveluista ja Ohjaamo-toiminnasta sekä Kelasta.

Aikuisten mielenterveys- ja päihdepalveluihin nimettiin vuoden 2021 alkupuolella nuorten aikuisten tiimi, jossa on yksi päihdepalvelujen sosiaalityöntekijä, päihdehoidon koordinaattori, avopäihdekuntoutuksen vastaava ohjaaja, kolme sairaanhoitajaa sekä yksi lähihoitaja. Tiimin tarkoituksena on valmistautua ottamaan vastaan Hyvinkään ja Tuusulan nuoret aikuiset ja huomioimaan tämän asiakasryhmän erityistarpeet palvelutoiminnassa. Tiimi osallistuu nuorten asiakkaiden hoitoon ja koordinoi nuorten aikuisten päihdepalvelujen toimintaa, sen kehittämistä, hoitoa, osaamista ja koulutustarpeita omissa yksiköissään. Tiimi tekee yhteistyötä muiden tahojen kanssa sekä osallistuu tarvittaessa yhteistyöpalaveriin nuoren asiakkaan hoidon osalta. Tavoitteena on, että nuoren aikuisen palvelupolku aikuisten mielenterveys- ja päihdepalveluissa on valmiina, kun siirtyminen tapahtuu.

Nuoren aikuisen palvelupolku mielenterveys- ja päihdepalveluissa mukailee aikuisten palvelupolkua. Nuori voi ottaa yhteyttä mielenterveys- ja päihdepalvelujen asiakasohjaukseen sähköisen Omaolo palvelun avulla, puhelimitse tai asiakasohjauksen lähitulevaisuudessa perustettavan lähipalvelupisteen kautta. Nuori tekee yhdessä asiakasohjaajan kanssa hoidon tarpeen arvion, jota ennen nuoren tilanne on arvioitu terapianavigaattorin avulla. Mikäli nuorella todetaan hoidon tarve, ohjaa asiakasohjaaja nuoren palvelutoimintaan hoidon porrastusmallin mukaisesti. Palvelutoiminnassa pyritään siihen, että hoito alkaa oikeaan aikaan oikeassa paikassa.

Nuorten aikuisten kohdalla korostuu kokonaisvaltainen palvelun suunnittelu siten, että otetaan huomioon, mitä kaikkia toimijoita nuoren asian edistämiseksi tarvitaan. Näitä yhteistyökumppaneita voivat olla esimerkiksi Ohjaamo, etsivä nuorisotyö, aikuissosiaalityö, oppilaitokset ja terveyspalvelut. Aikuissosiaalityö voi esimerkiksi tarjota ammatillisen tukihenkilön nuoren aikuisen tueksi.

Aikuisten mielenterveys- ja päihdepalvelujen henkilöstö on saanut lisäkoulutusta menetelmäosaamiseen. Hyväksymis- ja omistautumisterapeuttinen menetelmä Hot (myös ohjaamoissa) sekä Etulinjan lyhytterapeutti -koulutukset antavat henkilöstölle valmiudet kohdata ja hoitaa nuoria aikuisia. Aikuisten mielenterveyspalvelut ovat jo

nuorisoaseman palvelua pidemmällä terapianavigaattorin kehittämisessä, varhaisvaiheen palvelussa ohjatun omahoidon, nettiterapian ja Hot-terapiaryhmien osalta, jotka antavat asiakkaalle lisäarvoa palvelussa. Mielenterveys- ja päihdepalveluissa suunnitellaan lisä- ja täydennyskoulutusta yhteistyössä nuorisoasemapalvelujen kanssa osaamisen kehittämiseksi nuorten asiakkaiden erityistarpeiden huomioimiseksi. Molempien tahojen osaamista vahvistetaan tarpeen mukaan. Tämä koulutustarve on huomioitu STM:n rahoittaman Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeen suunnittelussa.

Keusote osallistuu myös tulevan Kestävä kasvu -hankkeen (RRF) rahoitushakuun ja siinä yhdeksi hankkeen tavoitteeksi on kirjattu helposti saavutettavat, tehokkaat nuorten aikuisten mielenterveys- ja päihdepalvelut. Tavoitteena on kehittää nuorten aikuisten mielenterveys- ja päihdepalveluiden asiakasohjaukselle oma palvelumuoto, joka voisi sisältää sekä lähitapaamisia että tapaamisia etäyhteyksin. Nuorille aikuisille olisi hyvä kyetä tarjoamaan omana palveluna neuvontaa, ohjausta sekä 1–5 kerran lyhytterapiapalveluita, minkä odotetaan olevan riittävä apu suurelle osalle nuorista. Nuorten matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalveluja vahvistamalla pyritään vaikuttamaan myös ESH-tasoisten psykiatrian palvelujen vähenemiseen.

Aikuisten mielenterveys- ja päihdepalveluissa asiakasmäärä per työntekijä on matalampi kuin nuorisoasemalla ja siten palvelutaso ei vaikuta heikkenevän Tuusulan ja Hyvinkään 18 vuotta täyttäneillä nuorilla asiakkailla. Hyvinkään nuorisoasemalla vuoden 2021 aikana oli 94 asiakasta/työntekijä ja Tuusulan nuorisoasemalla oli 113 asiakasta/työntekijä. Aikuisten palveluissa mielenterveys- ja päihdepalveluissa asiakasmääristä ei ole saatavissa tilastotietoa asiakas- ja potilastietojärjestelmän kautta. Esimiesten arvion mukaan aikuisten mielenterveys- ja päihdepalveluissa on keskimäärin n. 50 asiakasta/työntekijä tällä hetkellä. Aikuisten mielenterveys- ja päihdepalvelujen käyntimäärät sensijaan ovat tiedossa. Hyvinkäällä vuonna 2021 oli keskimäärin 1620 käyntiä/työntekijä/vuosi, eli 135 käyntiä/työntekijä/kk ja 6,75 käyntiä /työntekijä/pv. Tuusulassa vastaavat luvut olivat 1238 käyntiä/työntekijä/vuosi, eli 103 käyntiä/työntekijä/kk ja 5,15 käyntiä/työntekijä/päivä.

Aikuisten palveluissa asiakkaan tarve määrittelee palvelun samalla tavalla kuin nuorisoasemillakin. Palvelu ja hoito on yksilöllistä, noudattaa aikuisten palveluiden normaalia kaavaa, mutta huomioi mahdolliset nuorten erityistarpeet. Nuorisoasemien työ koostuu psykiatristen sairaanhoitajien ja sosiaalihoitajien asiakasvastaanotoista mielenterveys- ja päihdeasioilla oireileville nuorille ja heidän vanhemmilleen. Keusoten nuorisoasemilla ei ole matalankynnyksen olohuonetoimintaa.

Mielenterveys- ja päihdepalvelussa suunnitellaan vuoden 2022 aikana 18–24 vuotiaille nuorille aikuisille suunnattu avopäihdekuntoutuspiste, joka on tarkoitus avata vuonna 2023. Tavoitteena on tarjota vaikeasti riippuvuusoireisille nuorille toipumisorientaatioon perustuvaa yhteisömuotoista pitkäkestoista avokuntoutusta. Tämä toiminta myötäilee aikuisten vastaavaa toimintaa.

Kevään 2022 aikana mielenterveys- ja päihdepalvelujen nuorten aikuisten tiimi suunnittelee, kuvaa ja toteuttaa Järvenpäässä, Nurmijärvellä, Mäntsälässä ja Pornaisissa nuorten aikuisten palvelupolun aikuisten palveluissa. Tämä tarkoittaa sitä, että mielenterveys- ja päihdepalvelujen nuorten tiimi kouluttaa, valmentaa ja tukee muita mielenterveys- ja päihdetiimejä nuorten vastaanottamiseen.

Nuorten edustuksen mukana olo on tärkeää nuorille suunnattujen palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä. Nuorten osallistuminen voidaan toteuttaa mm. nuorisovaltuustojen, Ohjaamoiden asiakkaiden ja asiakasraatien avulla.

Nuorille aikuisille kohdennettu mielenterveys, päihde - ja sosiaalipalveluiden palvelukokonaisuus tulee arvioida huolellisesti myös resurssoinnin ja siihen tehtyjen investointien näkökulmasta. Asianmukaisen viestinnän varmistamiseksi palvelualueelta on nimetty kaksi henkilöä, jotka vastaavat yhteydenpidosta Keusoten viestintätiimiin.

Ehdotus

Esittelijä: Tiina Salminen, palvelujohtaja

Yhtymähallitus päättää ehdottaa yhtymävaltuustolle, että se päättää

- hyväksyä edellä annetun vastauksen valtuustoaloitteeseen sekä
- todeta, ettei valtuustoaloite anna aiheutta muihin toimenpiteisiin ja valtuustoaloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Yhtymävaltuusto, 05.05.2022, § 13

Valmistelija / lisätiedot:

Petja Harakka

petja.harakka@keusote.fi

hallintojohtaja

Liitteet

1 Valtuustoaloite_17.2.2022

Ehdotus

Yhtymävaltuusto päättää

- hyväksyä edellä annetun vastauksen valtuustoaloitteeseen sekä
- todeta, ettei valtuustoaloite anna aiheutta muihin toimenpiteisiin ja valtuustoaloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Käsittely:

Laura Alkula teki Juha Hakalan ja Rita Kostaman kannattamana ehdotuksen asian palauttamisesta valmisteltavaksi seuraavin perusteluin:

"Asiantuntijoilta saamieni kannanottojen perusteella esitän, että asia palautetaan valmisteltavaksi. Nuorisoasemien ikärajat tulisi yhdenmukaistaa taannoisesta yhtymähallituksen päätöksestä (KEUDno-2019-651) poiketen siten, että kaikkien Keusoten kuntien Nuorisoasemat vastaanottavat jatkossa 12-23 -vuotiaita nuoria.

Nuorisoasemien toiminta on ollut tehokasta ja tuloksellista. Ottaen huomioon aikuisten palveluiden ruuhkautumisen, ei ole järkevää ohjata avuntarvitsijoita kyseisen asiakasohjausyksikön jonoihin. Keskitetyissä palveluissa on omat hyvät puolensa, mutta tässä tapauksessa on tärkeämpää, että nuoret palveillaan yksiköissä, jotka tuntevat paikalliset olosuhteet ja joilla on paikalliset yhteistyöverkostot ja asiantuntijayhteistyökumppanit valmiina.

Erityisesti 18-23 -vuotiaat nuoret, joilla ei välttämättä ole käytössään oppilashuollon palveluja ja jotka ottavat ensi askeliaan itsenäistymisessä, ovat riskiryhmää mielenterveys- ja päihdeongelmien suhteen. Heidän asemaansa palvelutarjonnan suhteen ei tule heikentää nykyisestä.

Tämä melko varmasti tarkoittaa, että Nuorisoasemien henkilöstöresursseja olisi lisättävä, koska nykyisillä työntekijöillä on tälläkin hetkellä kädet täynnä työtä. Pyydän kuitenkin huomioimaan, että jos Nuorisoasemien palveluilla voidaan ehkäistä vuosittain vaikkapa kymmenen nuoren päätyminen osastohoitoon tai muuhun kalliiseen, raskaaseen hoitoon ja /tai joutuminen pitkäaikaistyöttömien kasvavaan joukkoon, säästöillä voitaisiin palkata joka kunnan Nuorisoasemalle yksi lisäresurssi. Uskon tosin, että Nuorisoasemien ammattilaisten työllä on ehkäisty ja tullaan ehkäisemään huomattavasti useamman nuoren tilanteen heikkeneminen. Tämä tukee tavoitetta raskaampien palveluiden käytön vähentämisestä, mikä on monessakin kohtaa kirjattu tuottavuusohjelmaan."

Puheenjohtajan tiedusteltua sitä yhtymävaltuustolta, valtuusto päätti yksimielisesti palauttaa asia valmisteltavaksi.

Päätös

Päätettiin yksimielisesti palauttaa asia valmisteltavaksi.

Yhtymähallitus, § 59, 12.04.2022

Yhtymävaltuusto, § 14, 05.05.2022

§ 14

Vastaus valtuustoaloitteeseen: Järjestöjen toimintaedellytysten varmistaminen sote-uudistuksen toimeenpanovaiheessa

KEUDno-2022-1644

Yhtymähallitus, 12.04.2022, § 59

Valmistelijat / lisätiedot:

Kristiina Kariniemi-Örmälä

kristiina.kariniemi-ormala@keusote.fi

integraatiojohtaja

Liitteet

1 SDP Valtuustoaloite 16.12.

Valtuustoaloite Keski-Uudenmaan soten valtuustolle 16.12.2021: Järjestöjen toimintaedellytysten varmistaminen sote-uudistuksen toimeenpanovaiheessa

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistus vaikuttaa sote-järjestöjen toimintaan. Toimintaympäristön muutos haastaa järjestöt rakentamaan yhteistyötä hyvinvointialueiden ja kuntien kanssa. Järjestöjen toiminnalla edistetään ja vahvistetaan asukkaiden hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja turvallisuutta. Järjestöjen toiminta täydentää julkisia palveluita. Järjestöjen tarjoama tuki voi kohdentua asukasyhteisöihin sekä yksilöihin ja perheisiin, ja se voi olla esimerkiksi vertaistukea osana sote-asiakkaiden palveluketjua tai -kokonaisuutta. Järjestöjen toimintaedellytysten tukeminen on myös kunnan asukkaiden palvelujen kannalta merkityksellistä, onhan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen kuntien keskeisin kuntalain mukainen tehtävä.

SOSTE Suomen sosiaali- ja terveys ry ja alueelliset verkostojärjestökumppanit toteuttivat järjestöjen sote-muutostukea selvittävän kyselyn. Sen mukaan noin kolmasosa kunnista ei tiedä miten mm. järjestöavustukset jatkuvat hyvinvointialueiden käynnistyessä.

Kun Keski-Uudenmaan kuusi kuntaa perustivat vuoden 2018 alusta käynnistyneen vapaaehtoisien sote-kuntayhtymän, tuolloin todettiin, että järjestöjen toiminnan tukeminen on edelleen kuntien toimintaa. Kun nyt siirrytään lakisääteiseen sosiaali- ja terveydenhuollon hallinnolliseen ratkaisuun, on tärkeää, että yhteistyön toimintatavoista sovitaan yhdessä hyvinvointialueen kanssa niin, että yhteistyön tarpeet ja edellytykset tunnistetaan. Käytännössä tämä tarkoittaa esimerkiksi tilojen käyttöä, järjestöavustuksia sekä kuntien ja hyvinvointialueiden välisestä työnjaosta sopimista koskien järjestöyhteistyötä. Parhaillaan Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen valmistelua tehdään useissa ryhmissä, joista yksi on Yhdyspintaryhmä.

Valtuustoaloite:

Keusote laatii yhdessä kuntien kanssa toimintaperiaatteet järjestöjen kanssa toteutuvasta yhteistyöstä koskien myös taloudellista tukemista

Keusote päivittää hyvinvointialueen strategiaa toimenpanevia suunnitelmia järjestöyhteistyön kehittämiseksi hyvinvointialueen, kunnan ja erilaisten järjestöjen kesken

Vastine:

Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän järjestämisen (v.2018) ja tuotannon (v.2019) toimintojen siirtymävaiheissa kuntayhtymä ja alueen kunnat sopivat työnjaosta järjestöjen toimintaedellytysten tukemisen ja avustusten suhteen aloitteessa kuvatulla tavalla, järjestöavustukset jäivät kuntiin. Tämän jälkeen alueen kukin kunta ja kuntayhtymä ovat sekä itsenäisesti että yhdyspinnoilla kehittäneet omaa kumppanuustoimintaansa omien painopisteidensä mukaisesti. Tiivistä yhteistyötä alueen kuntien ja kuntayhtymän välillä on tehty aloitteeseen liittyen erityisesti kuntayhtymän osallisuusohjelman suunnittelussa ja toimeenpanossa, alueellisessa hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisessä sekä Hyte-allianssi kumppanuusmallin kehittämisessä. Mukana tässä yhteistyössä on ollut 3. ja 4.sektorin toimijoita laajasti, kuten myös muita alueellisia kumppaneita esim. ev.lut- seurakuntia sekä kansallisia järjestötoimijoita.

Osana hyvinvointialuevalmisteluja on myös nähty tarpeellisena muodostaa yhteinen näky Keski-Uudenmaan alueen järjestöjen toiminnan tukemisen periaatteisiin ja avustamiskäytäntöihin. Kuntien, kuntayhtymän ja järjestöjen kesken on tässä kokonaisuudessa suunniteltu yhteistapaaminen kesäkuussa 2022. Osaltaan keskustelujen/neuvottelun tarkempaan ajankohtaan on vaikuttamassa alueen järjestöjen yhteishanke järjestöjen neuvottelukunnasta, jonka tavoitteena on koota alueen järjestöjä saman sateenvarjon alle ja osaksi Hyte-allianssi kumppanuusmallia. Keski-Uudenmaan alueen järjestöjen neuvottelukunta on alueen järjestöjen itsenäisesti johtama ja koordinoima kokonaisuus, johon he ovat saaneet kansallisesti tukea SOSTE (Suomen Sosiaali- ja terveys ry) -kattojärjestöltä, työtä alueella on johtanut Keski-Uudenmaan yhdistysverkosto alueen muiden 3. sektorin toimijoiden kanssa.

Järjestöyhteistyön kehittäminen on ollut tärkeä osa Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän strategiaa ja sitä toimeenpanevia suunnitelmia koko sen toiminnan ajan. Kuntayhtymä aloitti tavoitteellisen ja suunnitelmallisen yhteistyön alueen järjestöjen kanssa HYTE-allianssi hankkeen kautta, jossa luotiin avoimessa yhteistyössä ja tasavertaisina kumppaneina kuntien, kolmannen sektorin ja yhteisöjen kanssa yhteinen toimintamalli. Toimintamallin edelleen kehittäminen ja käytäntöön vieminen jatkuu osana hyvinvointialuevalmisteluja. Hyte-allianssi kumppanuusmallin osa-alueet ovat:

1. Yhdessä sovitut toimintatavat. Kolmannen ja neljännen sektorin yhteistyö on vakioitu hyvinvointialueen palveluprosesseihin. Kunnat ja järjestöt tukevat asukkaiden hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta omilla palveluillaan ja toiminnoillaan, erityisosaamisellaan. Hyte-allianssi kumppanuusmallissa on kuvattu järjestöjen toiminnan tuen ja avustamisen periaatteet. Tarvittaessa sopimukset tukevat tätä yhteistyötä. Alueellinen hyvinvointisuunnitelma asettaa yhteiset tavoitteet ja on ohjaamassa yhteistyötä.
2. Yhteistyö ja kehittäminen. Vuoropuhelun edelleen vahvistaminen säännöllisten yhteistyötapaamisten kautta. Muun muassa yhteisten ilmiötyöpajojen avulla syntyy

uusia kokeiluja, hankkeita ja innovaatioita, kyse on jatkuvasta parantamisesta. Järjestötoimijoiden yhteistyössä Keski-Uudenmaan alueelle perustetaan järjestöneuvottelukunta.

3. Yhdyshenkilöt. Keusote on nimennyt omilta palvelualueiltaan yhdyshenkilön järjestö, kunta ja muille toimijoille. Yhteistyöalustaa kehitetään yhdessä Toimeksi.fi:n kanssa – toiminta muuttaa nimeä kevään aikana lähellä.fi. Alustaa markkinoidaan ja toivotaan muiden toimijoiden kirjaavan tietonsa alustaa, mistä tiedot olisivat helposti saatavilla koko alueella.

4. Kohtaamispaikat. Selvitämme tämän vuoden aikana Keusoten mahdollisuutta tarjota järjestöjen kohtaamispaikoiksi maksutta Keusoten toimitiloja.

Hyte-allianssi kumppanuusmallin edelleen kehittämistä on sovittu jatkettavan tasavertaisessa kumppanuudessa kolmannen ja neljännen sektorin toimijoiden kanssa ja kiinteänä osana hyvinvointialuevalmisteluja. Tälle työlle on haettu myös erillistä hankerahaa Kestävän kasvun ohjelmasta (RFF-rahoitus).

Hyte-allianssi kumppanuusmallin tavoitteena on, että alueen asukkaiden hyvinvointi, terveys sekä arjen turvallisuus edistyy yhteistyössä kuntien, yhteisöjen, yritysten ja asukkaiden kanssa. Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän (hyvinvointialueen) yhtenä palvelutehtävänä on tukea ja parantaa asukkaiden hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta. Kuntayhtymässä on tehty tavoitteellisesti ja systemaattisesti alueellisten järjestöjen kanssa yhteistyötä sen toiminnan alusta lähtien. Alueelliset järjestöjen edustukset tässä ovat olleet Keski-Uudenmaan yhdistysverkosto ry ja Hyvinkää yhdistykset ry, joiden järjestökattavuus on 95 sotejärjestöä. Mukana yhteistyössä on myös itsenäisiä alueellisia toimijoita sekä kansallisia kattojärjestöjä. Kuntien yhteistyökumppaneina ovat lisäksi vahvasti alueen harrastejärjestöt (noin 2400) ja niiden kautta tehtävä ennaltaehkäisevä hyvinvointityö.

Keusote päivittää parhaillaan hyvinvointialueen strategiaa sekä sitä toimenpanevia suunnitelmia kuten esim. osallisuusohjelmaa ja järjestöyhteistyön kehittäminen on kiinteä osa näitä kokonaisuuksia. Keusoten suunnitelmat ja niiden toimenpiteet tukevat järjestötoimintaa omalta osaltaan. Hyvinvointisuunnitelmien toimeenpanon tueksi on kehitetty erilaisia työkaluja mm. kuntakortit (toimintakortit), jonka tavoitteena on konkretisoida (yhteiset toimenpiteet) kuntien, erilaisten yhteisöjen sekä järjestöjen paikallisesti tekemä arvokas ja tärkeä työ asukkaiden hyvinvoinnin, terveyden sekä arjen turvallisuuden edistämiseksi.

Yhteistyön vahvistaminen on jatkuvaa toimintaa myös hyvinvointialueella niin kuntien, erilaisten yhteisöjen sekä järjestötoimijoiden kanssa. Tätä vastinetta on valmisteltu myös alueen yhdyspintaryhmässä, jossa on edustus alueen kunnista, järjestöistä, palvelutuottajista ja Keusotesta.

Ehdotus

Esittelijä: Tiina Salminen, palvelujohtaja

Yhtymähallitus päättää ehdottaa yhtymävaltuustolle, että se päättää

1. hyväksyä edellä annetun vastauksen valtuustoaloitteeseen sekä
2. todeta, ettei valtuustoaloite anna aiheutta muihin toimenpiteisiin ja valtuustoaloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Yhtymävaltuusto, 05.05.2022, § 14

Valmistelija / lisätiedot:

Kristiina Kariniemi-Örmälä

kristiina.kariniemi-ormala@keusote.fi

integraatiojohtaja

Liitteet

1 SDP Valtuustoaloite 16.12.

Ehdotus

Yhtymävaltuusto päättää

1. hyväksyä edellä annetun vastauksen valtuustoaloitteeseen sekä
2. todeta, ettei valtuustoaloite anna aihetta muihin toimenpiteisiin ja valtuustoaloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

§ 15**Uudet valtuustoaloitteet**

Uudet valtuustoaloitteet:

Ehdotus

Valtuustoaloitteet toimitetaan yhtymähallituksen valmisteltaviksi.

Käsittely:

Kati Lepojärvi jätti alla kuvatun Sitoutumattomien valtuustoryhmän valtuustoaloitteen:

"Monialaista hoitoa pitkittyneeseen COVID-19- tautiin sairastuneille myös perusterveydenhuollossa

Koronapandemia ei ole Suomessa eikä alueellamme hellittänyt. Samalla pitkittyneen koronan potilasmäärä on luonnollisesti kasvussa. Pitkittyneen COVID-19- taudin eli niin kutsutun longcovidin hoidon tulee Suomen hoitolinjausten mukaan olla monialaista ja vastata näin sairaudesta kärsivien potilaiden monipuolisiin hoidontarpeisiin yhdenmukaisesti ja laaja-alaisesti. HUSin longcovid-poliklinikka ei voi ottaa kaikkia oireilevia potilaaksi ja hoitovastuu säilyy myös poliklinikkahoidon aikana lähettävällä lääkärillä.

Onkin tärkeää, että perusterveydenhuollossa voidaan tukea potilaita riittävästi longcovid-oireiden hoidossa.

Keusoten terveystieteiden henkilöstön mukaan longcovidin hoito on tällä hetkellä oireenmukaista. Hoitamalla yhtä oiretta kerrallaan ja oireita erikseen ja eri aikaan eri asiantuntijoiden toimesta hoidon yhdenmukaisuus kuitenkin vaarantuu ja potilaiden paraneminen vaarantuu/hidastuu. Jos asiantuntijat eivät keskustele hoidosta keskenään ja jos hoitava lääkäri jatkuvasti vaihtuu, ei potilaan oireenkuvan kokonaisuus ole selvillä ja potilas voi joutua "taistelemaan" saadakseen apua oireisiinsa, oireiden mahdollisesti pahentuessa. Vaikeamuotoista longcovidia sairastavalle potilaalle tämä voi olla kohtuuttoman kuormittavaa. Yhteen oireeseen annettu hoito voi myös haitata toisen oireen hoitoa tai kärjistää muita elimistön oireita.

Pitkittynyt koronavirusinfektio on nimensä mukaisesti monille potilaille pitkä ja vaikea sairaus, jonka syitä ei vielä tunneta, ja josta paranemiseen ja kuntoutumiseen ei ole vielä selkeää hoitoa tai käypähoito-suosituksia. Siksi potilaat ovat oireidensa kanssa usein hyvin yksin ja ymmällään.

Keusoten ja jatkossa Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen perusterveydenhuollon palveluissa tuleekin varmistaa, että longcovid-potilaille varmistetaan mahdollisuus monialaiseen ja laaja-alaiseen perusterveydenhuollon tukeen.

Tämä tarkoittaa potilaan terveydentilan pitkäjaksoista tutkimista, hoitoa, kuntoutusta ja seuranta potilaan hoitoketjusta vastaavan lääkärin toimesta, konsultoimalla erikoislääkäreitä sekä potilaan tarvitsemien tukipalvelujen tarjoamista viiveettä ja oikea-aikaisesti (Näitä voivat olla mm. fysioterapia-, mielenterveys- ja muut kuntoutuspalvelut).

Longcovid-poliklinikalla ryhmäkuntoutus on todettu tehokkaaksi paranemista edistäväksi toimintamalliksi, mutta sitä voidaan tarjota vain muutamille potilaille kerrallaan. Tällaisia

vertaisryhmiä onkin syytä perustaa myös Keusoten perusterveydenhuollon pariin. Se on resurssiviisas ratkaisu, jossa potilaat voivat saada vertaisiltaan tukea. "

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Tiedoksi

Yhtymähallitus 17.5.2022

Kunnallisvalitus

§10, §11, §12, §14

Kunnallisvalitusohje

VALITUSOSOITUS

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

ValitusoikeusValtuuston päätös

Päätökseen saa hakea muutosta:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt alkuperäistä päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen.

Mikäli alkuperäinen päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa tähän päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksella myös:

- se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun muutettu päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asiakirjat toimitetaan viranomaisen asiointiosoitteeseen lähettäjän omalla vastuulla. Tämä voidaan tehdä myös postitse, sähköisesti tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää tai sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon, ei lueta valitusajaksi. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä,
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai
- päätös on muuten lainvastainen

Valittajan tulee esittää valituksensa perusteet ennen valitusajan päättymistä.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Valitusviranomaisen yhteystiedot

Helsingin hallinto-oikeus
Sörnäistenkatu 1
00580 Helsinki
Puhelin 029 56 42000
Faksi 029 56 42079
sähköposti helsinki.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

1. päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*);
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
3. vaatimusten perustelut;
4. mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon

oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat

Valitukseen on liitettävä:

1. valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
2. selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän kirjaamosta.

Sandelininkatu 1 B, PL 46
05801 Hyvinkää
Sähköpostiosoite: kirjaamo@keusote.fi
Puhelin: 050 497 4988, 050 497 4989
Kirjaamo on avoinna ma-pe klo 9-15

Muutoksenhakukielto

§7, §8, §9, §13, §15

Muutoksenhakukielto**Muutoksenhakukielto**

Tähän päätökseen ei voi hakea muutosta. Oikaisuvaatimusta tai valitusta ei saa tehdä

- päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (Kuntalain 136 §),
- hallinnon sisäisestä määräyksestä, joka koskee tehtävän tai muun toimenpiteen suorittamista (Hallintolainkäyttölain 5§),
- päätöksestä, josta lainsäädännön nojalla ei voi hakea muutosta (lainkohta mainittava erikseen päätöksen perusteluissa) tai
- hankintapäätöksestä, jota ei tehdyn hankinto-oikaisun johdosta muuteta (Hankintalaki 126§ ja 132§).